

วิทยานิพนธ์

ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา

อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

**THE STUDY ABOUT THE PERFORMANCE OF THE INTERNAL
QUALITY ASSURANCE OF LAEMBUAWITTAYA SCHOOL
NAKHONCHAI SI, NAKHONPATHOM PROVINCE**

นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 2 1 S.A. 2550

เลขทะเบียน..... 002116506

นางวิมลทิพย์

๒๖

๒๖

๒๖

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่องภาคนิพนธ์

ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม

โดย

นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ

สาขา

การบริหารการศึกษา

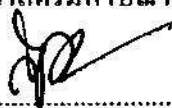
ประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ถาวรกิจ

กรรมการ

อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้แนบภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบภาคนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบบมาลา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ถาวรกิจ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

นงคราญ ชุนอภิชาติ. (2550). ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. ภาคนิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ดาวเรือง อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการและศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนแหลมบัววิทยา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนจำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการดำเนินการ ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและด้านการตรวจสอบการประเมินผล ส่วนการดำเนินการด้านการดำเนินการตามแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางการพัฒนา ด้านการวางแผน คือ จัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผน คือ จัดตั้งอำนาจความสะควก แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการตรวจสอบการประเมินผล คือ การชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบประเมินผล สร้างเครื่องมือ การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่นุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา คือ การนำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรและวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

Nongkran Chunapichart (2007) . The Study About the Performance of the Internal Quality Assurance of Laembuawittaya school Nakhonchaisi Nakhonpathom province. Graduate School, Bansomdejchopraya Rajabhat University. Advisor. Associate Professor Dr. Somkul Tharwonkit, Mr.Thaweesak Jongpradubgiat

The purpose of this research were to study about the performance and the way to develop internal quality assurance of Laembuawittaya School Nakhonchaisi, Nakhonpathom province four parts : Planing, Doing ,Checking and Acting. The people were 25, persons including: the administrator, the assistant administrator and the teachers. In the first semester, 2007. The instrument used in this inquiry was a questionnaire consisting of five rating scales which consisted of 3 parts, 40 items, Alpha coefficient the value 0.97. The data were analyzed by using percentage mean, standard deviation.

The results were as follows:

1) The performance of the internal quality assurance of Laembuawittaya school was at moderate level. The performance of " Planing " ranking was the highest , next "Acting" and "Checking". "Doing" ranking was the lowest.

2) The way to develop " Planing " should indicate to tell the importance of The internal quality assurance to the teachers. "Doing" should adjust the technical aids and preparing all the materials to support planning. "Checking" should introduce the purpose and the way to evaluate instrument to the teachers. "Acting" should cooperate of all department that could be use to make the plan continuing improvement by analyze the good points to develop.

ประกาศอนุญาต

ภาคินพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุต ถาวรกิจและอาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ ประธานกรรมการและกรรมการควบคุม ภาคินพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดเวลาที่จัดทำ ภาคินพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้จนได้รับความสำเร็จในวันนี้และขอขอบพระคุณนายประทีป สายเสน ผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมบัววิทยา ดร.ธีรพงษ์ ศรีโพธิ์ ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 และ ดร. สันทนา พูลพัฒน์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณข้าราชการครู โรงเรียนแหลมบัววิทยาและโรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคมที่กรุณาตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำภาคินพนธ์ รวมทั้งขอขอบคุณมารดา ญาติพี่น้องและเพื่อนๆ ทุกคนที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างดียิ่ง

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากภาคินพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

นงคราญ ชุนอภิชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศนุญการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภูมิ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	8
ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา.....	8
ความสำคัญการประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพ.....	12
ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน.....	12
ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายนอก.....	13
แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน.....	15
มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา.....	16
บทบาทของโรงเรียนในการประกันคุณภาพภายใน.....	25
บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายใน.....	28
การดำเนินการประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง.....	30
บริบทโรงเรียนแหลมบัววิทยา.....	40
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
งานวิจัยในประเทศ.....	46
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากร.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	55
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน.....	64
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	83
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	98
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียน แยกตามชั้น เพศ.....	41
ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรแยกตามประเภท เพศ ระดับการศึกษา.....	42
ตารางที่ 3 จำนวนและคำร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ วิถีทางการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติราชการ.....	54
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	56
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการวางแผน.....	57
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการตามแผน.....	59
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน...	61
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา.....	62
ตารางที่ 9 คำร้อยละของแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการวางแผน.....	64
ตารางที่ 10 คำร้อยละของแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการตามแผน.....	66
ตารางที่ 11 คำร้อยละของแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการตรวจสอบประเมินผล.....	67
ตารางที่ 12 คำร้อยละของแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา.....	68

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
แผนภูมิที่ 2 วงจรการประกันคุณภาพตามกระบวนการบริหาร.....	32
แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา “คน” ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการศึกษาช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต ช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง ช่วยปลูกจิตสำนึกให้รู้จักรักษาสังแวดล้อม ตลอดจนช่วยให้สามารถพัฒนาวิทยาศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :1) อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ ได้ทำให้ประเทศทั่วโลกต้องก้าวเข้าสู่เวทีแห่งการแข่งขันทั่วโลกอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และข้อที่ได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ การที่ประชากรมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอต่อการแข่งขันและดำรงอยู่อย่างเท่าทัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : คำนำ)

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้ต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าวของสังคมเนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองและวางรากฐานของชีวิต พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นพลังในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนได้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช 2542 : 12) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความสามารถเต็มศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศจะต้องส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครองชุมชนและสังคมว่า โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 มาตรา 43 วรรคแรกระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 (กรมวิชาการ 2544 : 1-5) มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกและได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 ให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงาน

ประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ในทุก 5 ปีจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนและต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น นอกจากนี้ มาตรา 51 กำหนดว่ากรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 24 – 25)

จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจและบทบาทการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่ การวางแผน ดำเนินงานและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา 2542 : 2)

สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริมสนับสนุนและ

กำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดประกอบด้วย 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้วยการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงานทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้เห็น ข้อเสนอแนะและแต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาและจัดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยมุ่งเน้นมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่จะชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จะประกอบด้วย การตรวจสอบและทบทวนภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการ และการตรวจสอบและทบทวนจากหน่วยงานต้นสังกัด 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประโยค ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชาแกนร่วม โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน จากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด (เขตพื้นที่) ดำเนินการ 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกตามประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป 8) การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ (กรมวิชาการ 2544 : 24)

โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นประจำทุกปี และถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบการประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา โดยโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมเนียมโรงเรียน มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ในชุมชนและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีการจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาแนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไปแล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินมาตรฐานการศึกษาตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการลงในวารสารประชาสัมพันธ์โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนที่พร้อมจะให้ผู้สนใจขอรู้ได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนแหลมบัววิทยา จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547 : ก) รอบแรก เมื่อวันที่ 20 - 22 ธันวาคม 2547 ได้ให้ข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนา พิจารณามาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน กล่าวคือ ผลการประเมินด้านผู้บริหาร หลักสูตรสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผลการประเมินด้านครู การจัดทำแผนการสอนยังมีไม่ครบทุกวิชาอีกทั้งยังไม่มี การนำผลการประเมินมาปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผลการประเมินด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้ตรงเวลา ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดไตร่ตรอง ทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ชั้น ม.3 และ ม. 6 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น และกระตุ้นให้มีการกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้และเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

จากรายงานการประเมินดังกล่าว เป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา เพื่อทบทวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยาใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผล และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและคาดว่าผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงการดำเนินการและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบถูกต้องและพร้อมรับการประเมินจากภายนอกอย่างมั่นใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผล ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 23 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การดำเนินการและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ
 - 2.1 ด้านการวางแผน
 - 2.2 ด้านการดำเนินการตามแผน
 - 2.3 ด้านการตรวจสอบการประเมินผล
 - 2.4 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบการดำเนินการและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา ว่ามีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับใด และมีแนวทางการพัฒนาอย่างไร
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาของโรงเรียนแหลมบัววิทยา ร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินงาน ลงมือปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอน บันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินงาน หาข้อบกพร่อง และร่วมกันพัฒนาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องนั้น เพื่อที่จะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด สร้างความมั่นใจให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการสร้างความมั่นใจว่าโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ เป็นระบบครบวงจร PDCA ตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพเดมมิง (Deming) ซึ่งครอบคลุมขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบการประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

การวางแผน หมายถึง การเตรียมการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ล่วงหน้าเพื่อที่จะทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการตามแผน หมายถึง การดำเนินการตามการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแผนที่ได้จัดทำไว้เพื่อพัฒนาโรงเรียน

การตรวจสอบการประเมินผล หมายถึง การที่โรงเรียนร่วมกันตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา

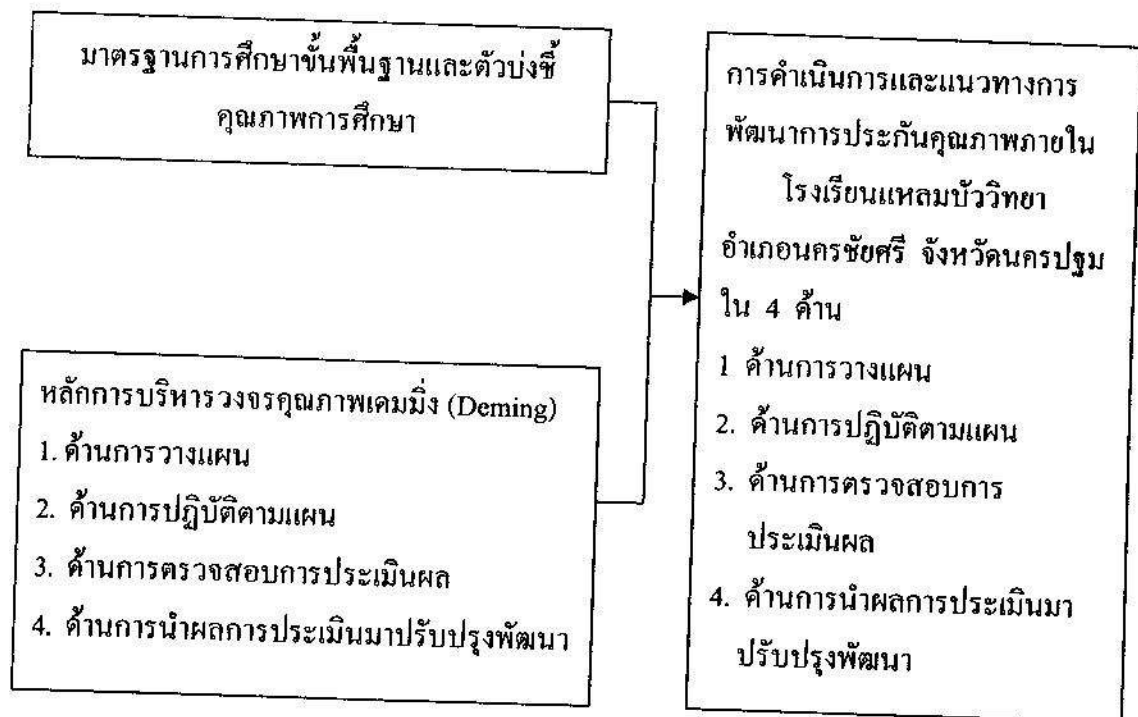
การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา หมายถึง การนำผลการประเมินของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการจัดทำสารสนเทศ การวางแผนปฏิบัติงานในระยะต่อไป

ข้าราชการครู หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีการ กุ่ทาง รูปแบบ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หลักการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อปรับปรุง ส่งเสริมหรือสร้างสรรค์ให้ดีขึ้นอันเกิดจากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการดำเนินการและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีของเดมมิง (Deming 1986 : 88 - 89)และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1 ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.2 ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายนอก
 - 2.3 แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.4 มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา
 - 2.5 บทบาทของโรงเรียนในการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.6 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายใน
3. การดำเนินการประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพเดมมิง (Deming cycle)
4. บริบทของโรงเรียนแหลมบัววิทยา
 - การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการดำเนินการต่างๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนทั้งจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

วารินทร์ สีนสูงศุด (2543 :156) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐและโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

ยวลักษณ์ ทองเกิด (2546 : 20) ได้สรุปความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า หมายถึง ระบบหรือกระบวนการพัฒนาการศึกษา ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด

สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์ (2542 : 152) ได้ให้ความหมายการประเมินคุณภาพการศึกษาว่า คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา การดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันกระบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุมคุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2546 : 69) ได้ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบันว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

จากความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. ความสำคัญการประกันคุณภาพการศึกษา

มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

จินตนา เกิดเหมาะ (2550 , ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ปัจจุบันเป็นยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมนี้ คือ การเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ การที่จะเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพได้จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพด้วย ซึ่งทั้งสองอย่างนี้มีความสัมพันธ์กัน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับประเทศไทย

และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาจะต้องดำเนินการทุกวิถีทางที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนในประเทศให้เป็นคนที่มีคุณภาพ การประกันคุณภาพมีความสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความสำคัญในด้านบุคคล 2) ความสำคัญด้านสังคม 3) ความสำคัญในด้านการแข่งขันกับต่างประเทศ 4) ความสำคัญในด้าน พ.ร.บ. การศึกษา 2542

1. ความสำคัญในด้านบุคคล คนที่มีคุณภาพจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาออกมาแล้วจะต้องเป็นคนที่มีความลักษณะที่สังคมต้องการจริง ๆ ซึ่งในสภาพปัจจุบันมีการกระจายโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ทำให้มีผู้สำเร็จการศึกษามากขึ้น แต่คุณลักษณะของผู้ที่สำเร็จการศึกษาก็ยังไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการเรียนรู้ การคิด วิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ การมีค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสม ในโลกการทำงาน เช่น การทำงานเป็นทีม ความสามารถด้านการสื่อสารทั้งการเขียนการพูด ความสามารถด้านภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์และความอ่อนด้อยในด้านคุณธรรมของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งสามารถทราบได้จากข่าว หรือ สื่อต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาได้ผลิตคนที่มีคุณภาพ ออกสู่สังคมจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ความสำคัญในด้านสังคมจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของไทย (ก่อนการปฏิรูปการศึกษา) ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมเท่าที่ควร ซึ่งจะสังเกตได้จากกระแสเรียกร้องที่รุนแรง ทั้งจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความต้องการให้การศึกษาที่มีคุณภาพสูง ต้องการให้มีการตรวจสอบมากขึ้น ผู้ปกครองต้องการรู้ว่าบุตรหลานของตน เมื่ออยู่ในโรงเรียนทำอะไรได้ดีเพียงใด และมีคุณลักษณะตามที่ผู้ปกครองชุมชน และสังคมต้องการหรือไม่ และชุมชนเองยังต้องการความมั่นใจว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐานหรือไม่อย่างไร ดังนั้น เพื่อให้สังคมมีการตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และทำให้ชุมชนเกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษา เป็นไปตามมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ความสำคัญในด้านการแข่งขันกับต่างประเทศ จากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยทำให้ชีวิตบางคนต้องผันแปรอย่างรวดเร็ว ทั้งตกงาน ภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น ธุรกิจขาดทุน ต้องปิดกิจการไปหลายบริษัท ภาพรวมของเศรษฐกิจตกต่ำประชาชนยากจน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลายคนมองว่าสาเหตุใหญ่มาจากการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งส่งผลให้คนในประเทศส่วนใหญ่ทั่วไปขาดความรู้ ทักษะและความชำนาญในอาชีพ ทำให้ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ จากต่างประเทศอยู่เสมอ ส่งผลให้พื้นฐานทางเศรษฐกิจไม่มั่นคง การแข่งขันกับนานาประเทศมักจะเสียเปรียบอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้แล้วระบบการจัดการศึกษาของประเทศยังอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนาอีกมาก ซึ่งจากที่ฟังข่าว จากแหล่งข่าว หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการของนักเรียนไทยกับต่างประเทศนั้น จะพบว่าผลการแข่งขันที่ออกมาประเทศไทยยังเป็น

รองประเทศอื่นอยู่มาก แม้แต่ในภูมิภาคเดียวกัน ซึ่งเป็นตัวชี้บ่งได้ดีถึงคุณภาพการศึกษาของไทยที่ต้องมีการพัฒนาอีกมาก ดังนั้น เพื่อให้คนไทยสามารถแข่งขันในเรื่องต่าง ๆ กับนานาประเทศได้ และอยู่ในแนวหน้าของภูมิภาคนี้ จึงจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา

4.ความสำคัญในด้านกฎหมายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับประชาชน) มาตรา 43 ระบุไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ต่อมาอีก 2 ปี ก็ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเกิดขึ้น เรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ของประเทศไทย โดย พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542 มีทั้งหมด 9 หมวด 78 มาตรา โดยหมวดที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ คือหมวด 6 ตั้งแต่มาตรา 47 - 51 มีใจความสรุปได้ดังนี้ คือ ให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี โดยสถานศึกษาและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมและในกรณีที่ผลการประเมินของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข

กรมสามัญศึกษา (2542 : 1-3) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ ว่าเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิต พฤติกรรมของประชากรต่อการพัฒนาประเทศ ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติ วิถีประชาธิปไตย สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เช่น การจัดการศึกษาของสถานศึกษา还不能ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน สังคม ประเทศชาติ และกระแสโลกาภิวัตน์ รัฐไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่ดี ให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำรงชีวิตในสังคม ประกอบอาชีพอย่างพอเหมาะและสามารถพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น บทบัญญัติด้านการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) นโยบายของรัฐด้านการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวง

ปัจจุบันมีปัจจัยภายนอกและภายในประเทศหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการ อาทิ การตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ใน ประเทศต่างๆ การสื่อสารที่ไร้พรมแดน การเปิดเสรีด้านการค้าและการบริการ ความคาดหวังของ สังคมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ได้กระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาระดับถึงเรื่องการประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งสะท้อนออกมาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญเพราะปัจจุบันเป็น ยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมนุษย์ต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญ กับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้นและความจำเป็นเกิดจากการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายด้านการศึกษาของรัฐ สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ และกระแสโลกาภิวัตน์

ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และสุชาติ กิจพิทักษ์ (2546 , ออนไลน์)

1. ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 4)

สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารและการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการดังต่อไปนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ คือ(สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 11)

1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดย เป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1.1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

2. กระบวนการการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอนคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :7)

2.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

3. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

3.1 การร่วมกันวางแผน (Planning)

3.2 การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)

3.3 การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)

3.4 การร่วมกันปรับปรุง (Action)

2. ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง ระบบการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการ

ประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 4)

ระบบการประกันคุณภาพภายนอก มีหลักการและกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายนอก มี 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา 2544 : 3)

1.1 เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิดหรือการให้โทษ

1.2 ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

1.3 มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษานาชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายแต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

1.4 มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับและควบคุม

1.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่คณะผู้ประเมินภายนอกจะรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาซึ่งเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แล้วเข้าไปตรวจสอบและประเมินคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในกับระบบการประกันคุณภาพภายนอก มีความแตกต่างและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาแล้วจัดทำรายงานประจำปีเสนอผู้เกี่ยวข้อง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกเป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน เป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอกจึงสัมพันธ์เชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึง

หลักการสำคัญ คือ เอกภาพเชิงนโยบาย ความหลากหลายในทางปฏิบัติและมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากกว่าการควบคุมหรือการให้ทุนให้โทษ

แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพไว้ดังนี้

สีปพนนท์ เกตุทัต และคนอื่นๆ (2540 : 208) ได้ให้ข้อเสนอเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาทุกระดับจะต้องมีกลไกควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนนับตั้งแต่คุณภาพการสอนของครู คุณภาพของห้องสมุด คุณภาพของการบริการต่างๆ ที่จัดให้นักเรียน หรือนักศึกษา โดยกลไกดังกล่าวต้องเป็นกลไกที่ชัดเจนตรวจสอบได้
2. หน่วยงานและสังคมภายนอกต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและดูแลคุณภาพการศึกษอย่างจริงจัง โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต
3. ต้องมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไปประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบัน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและความชอบธรรมในการนำเงินประชาชนมาใช้ในการศึกษา
4. สื่อมวลชนต้อง “เล่น” ข่าวการศึกษาในด้านคุณภาพมากขึ้นเพื่อสร้างความตระหนักแก่ประชาชน และกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาสนใจ เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างจริงจัง
5. การให้หน่วยงานที่เป็นกลางทราบการประเมินคุณภาพ และจัดอันดับสถาบันการศึกษา (Ranking) เช่น ที่มีการจัดในหลายประเทศ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลการประเมินนี้เพื่อผลักดันสถาบันการศึกษาด้านคุณภาพต่อไป

กรมสามัญศึกษา (2540 : 12-13) กล่าวว่า การนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานแต่ละระดับทางโรงเรียนจะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจคณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนดังนี้

1. จะต้องศึกษาเกณฑ์มาตรฐานแต่ละตัวให้เข้าใจเพื่อกำหนดทิศทางการทำงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. จะต้องวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน เพื่อกำหนดทิศทางการทำงาน (แผนงานโรงเรียน)
3. โรงเรียนจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) จะพัฒนาคุณภาพโรงเรียนนักเรียนอย่างไร มีคุณลักษณะที่พึงพอใจอย่างไร คุณภาพระดับใด
4. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาเพื่อให้โรงเรียน ผู้บริหารครู มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงกับมาตรฐานที่กำหนด
5. ดำเนินการปฏิบัติแผนที่กำหนดไว้

6. กำหนดกรอบหรือสัญญาว่าโรงเรียนจะกำหนดจุดพัฒนาอย่างไรที่จะสร้างศรัทธาให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาหรือเรียกว่า ธรรมนูญโรงเรียน

เบอร์ริดจ์และริบบินส์ (Burridge and Ribbins, 1995 : 195-196) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ 10 ประการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาต้องส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการเรียนการสอนโดยตรงเท่าที่สามารถทำได้
2. ต้องสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและกระบวนการของการวางแผนพัฒนา
3. ควรให้เกิดจากความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการกำกับติดตามและการประเมิน
4. ควรให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบและความรู้สึกเป็นเจ้าของของสถานศึกษา
5. การจะนำสิ่งต่างๆ เข้ามาในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องใช้วิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสม

6. การพัฒนาคุณภาพจะทำได้ดีที่สุด ในโครงสร้างองค์การที่ไวต่อการตอบสนองและมีรูปแบบการบริหารที่เปิดกว้าง รวมทั้งมีข้อตกลงร่วมกันของบุคลากรทั้งหมด

7. ควรมีการจัดสรรบทบาทและความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบ

8. ควรกำหนดทรัพยากรและกำหนดเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสม

9. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่จะทำได้

10. วิธีการพัฒนาคุณภาพ ควรได้รับการยอมรับและมีความเข้าใจ และควรประกอบด้วย การสร้างกลไกการทบทวนคุณภาพทั้งระหว่างและสิ้นสุดของแผนพัฒนา การปรึกษาหารืออย่างกว้างขวางในการเลือกและใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งวิธีการสร้างเกณฑ์ โดยให้จัดทำข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การจัดทำเอกสารเกี่ยวกับระบบและกระบวนการเพื่อประโยชน์ในการกำกับติดตามและการประเมิน การกำหนดให้มีการทบทวนภายในและการตรวจสอบจากภายนอก

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 9 (3) บัญญัติให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและให้สภากการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 33)

มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาคือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและ

- มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- มาตรฐานที่ 10 มีสุนนิตย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา
- มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรีภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
- มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน ได้แก่
- มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในโครงการพัฒนาการศึกษา
- มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสมำเสมอ
- มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น
- มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน ได้แก่
- มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
- มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ
- มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม
- มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ
- มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์
- มาตรฐานที่ 27 ชุมชน/ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ในช่วง 5 ปีแรก หรือรอบแรกของการประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานการศึกษา จำนวน 14 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน มาตรฐานด้านกระบวนการ 3 มาตรฐาน และ มาตรฐานด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน ต่อมาได้มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่จะทำการประเมิน รอบ สอง (2549 – 2553) จำนวน 14 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน มาตรฐาน ด้านครู 2 มาตรฐานและมาตรฐานด้านผู้บริหาร 5 มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 27 มาตรฐาน ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 91 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียน 38 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้มาตรฐาน ด้านกระบวนการ 29 ตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านปัจจัย 24 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 38 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละ ศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากร ธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
2. รักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอก สถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงาม ของไทย

ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้

ได้

3. ชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเองและพยายามปรับปรุงตนเอง
2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเองได้

มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมี
เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ขยัน อดทนละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบ ผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมาและไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

มาตรฐานด้านกระบวนการ 29 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างค่อเนื่อง
5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
6. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

- 1 จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
- 2 จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติดอาชญากรรมและอบายมุข
- 3 จัดระบบสาธารณสุขปลอดภัย

4. จัดตั้งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัดหรือความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน / ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
4. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหา คำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
5. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน
7. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
8. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อ

กลุ่มร่วมกัน

9. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

10. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย มี 24 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดีไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัวไม่เกี่ยวข้องกับ อบาบุญ
สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม
ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 27 ชุมชน/ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจเอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและ เป็นแบบอย่างที่ดี
2. ชุมชน/ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกรักเป็นเจ้าของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่จะทำการประเมินใน 5 ปีแรก จำนวน 14 มาตรฐาน ประกอบด้วย 53 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น ตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียน 22 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านกระบวนการ 21 ตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านปัจจัย 10 ตัวบ่งชี้ ค่อมาได้มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่จะทำ

การประเมิน รอบสอง (2549 – 2553) จำนวน 14 มาตรฐาน ประกอบด้วย 59 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น ตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียน 31 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านครู 13 ตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้มาตรฐาน ด้านผู้บริหาร 15 ตัวบ่งชี้

สรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ ที่ใช้ในการเทียบเคียงกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนตัวบ่งชี้ เป็นข้อกำหนดหรือสิ่งที่บ่งบอกคุณภาพตามมาตรฐานนั้นๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม 2) มาตรฐานการศึกษาด้าน กระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอน 3) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นข้อกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่และชุมชนทั้งนี้เพื่อเป็นทิศทางให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีศักยภาพและมีความพร้อมได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

บทบาทของโรงเรียนในการประกันคุณภาพภายใน

บทบาทของโรงเรียน สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์ (2541 : 30-44) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามภาระงานต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) ดำเนินการดังนี้

1.1 การกำหนดมาตรฐาน

1.1.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจาก มาตรฐานกลาง โดยคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและประชาชน

1.1.2 จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน

1.2 พัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนา กระตุ้นจูงใจให้ ผู้ร่วมงานรู้จักและรักการเรียนรู้อยู่เสมอ เน้นให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม เพื่อการสร้างสรรค์ ปรับปรุง อยู่ตลอดเวลาและเป็นหน้าที่ของทุกคน

1.2.2 มีการสร้างจิตสำนึกของผู้ร่วมงานให้เห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพต้องปรับปรุง อยู่ตลอดเวลาและเป็นหน้าที่ของทุกคน

1.2.3 เป็นสมาชิกของชมรมทางวิชาการของจังหวัดและเป็นเครือข่ายของศูนย์วิทย

บริการ

1.2.4 จัดทำธรรมเนียมโรงเรียน

1.2.5 พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสื่อการเรียนการสอน

1.2.6 ดำเนินการบริหารคุณภาพ(Quality management) โดยมุ่งเน้นผลผลิต (นักเรียน)

ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ดังนี้

1.2.6.1 ควบคุมคุณภาพและประเมินตนเองในทุก ๆ กิจกรรมของกระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้วงจรคุณภาพ (Quality Control Circle) PDCA ของเดมมิง (Deming)

1.2.6.2 มีการทำงานเป็นมาตรฐาน โดยควบคุมกระบวนการตามเอกสารคู่มือ 3 ระดับที่จัดทำขึ้น ดังนี้ คือ

1.2.6.3 คู่มือนโยบาย

1.2.6.4 คู่มือขั้นตอนการทำงาน / แนวปฏิบัติ / วิธีการ

1.2.6.5 คู่มือการทำงาน / แผนการสอน

1.2.6.6 ต้องให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม (Total Participation) เพื่อให้พลังที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดของทุกคนร่วมกันพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าและความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

1.2.6.7. มีการทำงานเป็นทีมทุกระดับ เน้นให้ทุกคนมีอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลให้ปรับปรุงและสร้างขวัญ กำลังใจและเจตคติที่ดี

1.2.6.8 พัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

1.2.6.9 ระดมความร่วมมือจากชุมชนและเอกชน

2. การตรวจสอบคุณภาพ หรือการทบทวนคุณภาพภายใน (Internal Audit or internal school Review)

2.1 โรงเรียนต้องดำเนินการทบทวนคุณภาพภายในด้านคุณภาพโรงเรียนและคุณภาพการสอนทุกปี

2.2 นำผลการทบทวนดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

3.การประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรมีการกำหนดให้มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการของโรงเรียนในทุก ๆ แผนงานแล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุง

สภ. ลักษณะ (2541 : 11-14) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียนว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องจัดทำที่โรงเรียน ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานระดับโรงเรียน

1. ศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 พัฒนา/กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่มุ่งไปที่ผลการเรียนที่ต้องการ
- 1.2 พัฒนาระบบการจัดการเพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติตามไปสู่มาตรฐาน
- 1.3 พัฒนาระบบการวัดการประเมิน การใช้ปัจจัย การจัดกระบวนการและผล

การเรียนรู้ตามมาตรฐาน

- 1.4 จัดตั้งองค์กรภายนอกที่จะมาตรวจสอบการจัดการและการบังเกิดผลตาม

มาตรฐาน

2. จัดตั้งคณะบุคคลในโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการ โรงเรียนดำเนินการ

2.1 ศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรเพื่อกำหนดมาตรฐานสากล มาตรฐานชาติ และใช้ข้อมูลท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานท้องถิ่น ใช้กรอบมาตรฐานประเมินสภาพปัจจุบัน (Baseline) ของผลการเรียนการสอนนำมาใช้เป็นตัวกำหนด จัดทำเป็นลักษณะผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง ควรแบ่งเป็นระดับคุณภาพ (Quality Band)

2.2 วิเคราะห์โอกาสในชุมชน ปัญหาความต้องการของชุมชน ศักยภาพของโรงเรียน ข้อจำกัดของโรงเรียน กำหนดเป็นแผนนโยบายการจัดการศึกษา เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาคุณภาพของนักเรียนที่มุ่งหวังจะเกิดขึ้นในแต่ละชั้น / วิชา แนวดำเนินการจัดการเรียนการสอน จุดเด่นจุดเน้นของโรงเรียนที่ต้องการแสดงแนวความร่วมมือกับโรงเรียนอื่นและแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น ฯลฯ เมื่อคณะกรรมการโรงเรียนยอมรับและเห็นชอบก็ลงนามประกาศเป็นเอกสาร "ธรรมนูญโรงเรียน" ที่เป็นสัญญาประชาคม

3. ผู้บริหารกับคณะครูและการสนับสนุนทางวิชาการจากกรมฯ ดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้เป็นวิธีทางนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ระบุไว้ในธรรมนูญโรงเรียน

3.1 ครูวางแผนการสอน

3.2 ผู้บริหารสนับสนุนเป็นที่ปรึกษา และพัฒนาครู

3.3 พัฒนาวัดกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้

นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

3.4 พัฒนาระบบติดตามผลการปฏิบัติของครูและระบบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะต้องนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ แล้วให้องค์กรภายนอก เช่น คณะกรรมการโรงเรียนรับทราบ ให้ความเห็นชอบต่อแผนเหล่านี้

4. ผู้บริหารจัดการระบบมอบบงาน อาจมีคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับครู ซึ่งการให้มีการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนตามแผน จุดเน้น คือ

4.1 ทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอนจะต้องทราบล่วงหน้าว่าต้องการให้บังเกิดผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงกับนักเรียนทุกคนซึ่งอาจจะต้องใช้สื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีช่วยสนองความแตกต่าง ระหว่างนักเรียน เน้นการปฏิบัติเป็นกระบวนการ

4.2 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบถ้วน ตามกำหนดเวลาของแต่ละหัวข้อเรื่องในแผนการสอนจะต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้เพียงใด และเมื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ สัมภาษณ์กับนักเรียนทุกคนซึ่งควรใช้การวัดการประเมินในสภาพจริง (Authentic Assessment) รวบรวมผลการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนลงแฟ้มผลงาน(Portfolio) อย่างเป็นระบบ

5. ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการโรงเรียนติดตามการปฏิบัติงานของครูและผลที่เกิดขึ้นโดยสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครู พัฒนาระบบการเรียนการสอน พัฒนาสื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีและพัฒนาระบบการวัดการประเมินผลเพิ่มเติม

6. องค์กรภายนอก เช่น กลุ่มโรงเรียน อำเภอ เขต กรมเจ้าสังกัด ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามมาตรฐานสม่ำเสมอ เพื่อชี้้นำการพัฒนา เพื่อรับรองมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อเป็นการให้รางวัลและเพิ่มขวัญกำลังใจ

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการที่โรงเรียน โดยต้องอาศัยรูปแบบกรอบแนวคิดจากมาตรฐานในระดับชาติ จังหวัด และอำเภอ เพื่อนำไปปรับให้เหมาะกับสภาพของโรงเรียน และความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน โดยกำหนดเป็นสี่ สัญญา ข้อตกลงในรูปของธรรมนูญโรงเรียน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา จัดตั้งคณะบุคคลในโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อดำเนินงานตามเป้าหมาย ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารจัดการระบบมอบบงาน จัดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนตามแผนโดยแต่ละครั้งที่มีการจัดกิจกรรม จะต้องทราบล่วงหน้าว่าต้องการให้เกิดผลอย่างไรต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู/อาจารย์และบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ได้รับการประเมินตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานการศึกษาจากองค์กรภายนอก

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายใน

เนื่องจากการประกันคุณภาพภายใน มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะ

ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ด้วยเหตุนี้ การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นเรื่องที่ผู้ได้รับประโยชน์ ผู้ที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันมิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวถึงแม้ว่าบุคลากรในสถานศึกษาควรจะเป็นแกนหลักและมีหน้าที่โดยตรงในการประกันคุณภาพภายในก็ตาม

สำหรับบทบาทของผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เขตพื้นที่ การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรเข้ามามีบทบาทในการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 50 -51)

1. ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมโดยผู้บริหารควรเป็นแกนนำในการจัดการทำแผน รวมทั้งมีการกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน การนำผลการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษาและรายงานผลให้สาธารณชนทราบ
2. ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานที่มีการวางแผนเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาและจุดมุ่งหมายหลักการหรือมาตรฐานการศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. กรรมการสถานศึกษา เข้ามามีบทบาทในการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และครูตามหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ข้อคิดเห็น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน
5. ชุมชนมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำและให้ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงสถานศึกษา
6. เขตพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งกำกับติดตามให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา
7. สื่อมวลชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์ เช่น รายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบผลความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

สรุปได้ว่าในการดำเนินงานประกันคุณภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย หากได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

การดำเนินการประกันคุณภาพตามแนวคิดการบริหารคุณภาพวงจรเดมมิง (Deming cycle)

เอ็ดเวิร์ด คับเบิลยู เดมมิง (Dr. Edward W. Deming 1986 : 88-89) ได้เสนอแนวคิดเรื่องคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบหรือวงจร เรียกว่า วงจรเดมมิง (Deming cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

P คือ Plan (การวางแผน)

D คือ Do (การนำไปปฏิบัติ)

C คือ Check (การตรวจสอบ)

A คือ Act (การปรับปรุงแก้ไข)

กิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการพัฒนางานอย่างเป็นระบบจะเดินไปตามวงจรเดมมิง หรือวงจร PDCA คือ จะเริ่มต้นจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหมายไว้จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งและทำตามวงจร PDCA ซ้ำอีก

ขั้นตอนที่ 1 คือ ทำการวางแผน (Plan) ในบรรดาองค์ประกอบทั้งสี่ประการของวงจร Plan นั้นต้องถือว่าการวางแผนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดการวางแผนจะเป็นเรื่องที่ทำให้กิจกรรมอื่นๆที่ตามมาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดี จะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 คือ นำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผล (Do) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีการนำแผนไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง จะต้องสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนไปปฏิบัติได้ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้นๆ มีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีการจัดให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการเพื่อนำแผนการนั้นๆมาปฏิบัติและมีการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เป็นด้วย

ขั้นตอนที่ 3 คือ ทำการตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ควรจะต้องมีการประเมินใน 2 ประการคือ 1) มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ 2) ตัวแผนการมีความเหมาะสมหรือไม่

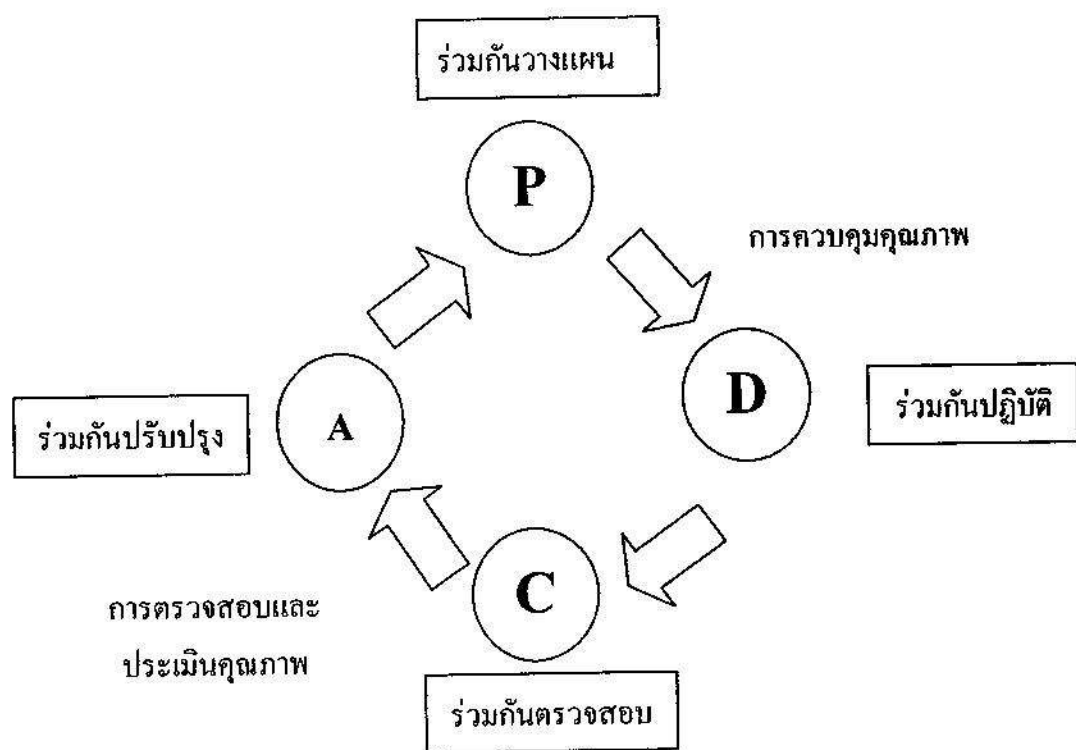
การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการหรือความไม่เหมาะสมของแผนการหรือจากทั้งสองประการรวมกันเราจำเป็นต้องหาว่าสาเหตุมาจากประการไหน ทั้งนี้เนื่องจากการนำไปปฏิบัติ การแก้ไขปรับปรุงจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ขั้นตอนที่ 4 คือ ปฏิบัติการแก้ไขปรับปรุง (Act) ถ้าตรวจสอบแล้ว พบว่า ความล้มเหลวมาจากการวางแผนที่ไม่เหมาะสม การทบทวนแผนการเท่านั้น ไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผน โดยการหาปัจจัยที่ไม่เหมาะสม สาเหตุของการวางแผน และทำการปฏิบัติการแก้ไข ความก้าวหน้าของการปรับปรุงจะเกิดขึ้นได้โดยการกำจัดสาเหตุของปัญหาให้หมดไป

ขั้นตอนที่สำคัญก็คือ การทบทวนแผนการเมื่อไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ก็ควรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุด้วยการทบทวนแผนการ ดังเช่นที่กล่าวมาในหัวข้อตรวจสอบ สาเหตุอาจมาจากตัวแผนการที่ไม่เหมาะสมหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อทำการปรับปรุงจึงต้องมีการชี้บ่งถึงสาเหตุแห่งความล้มเหลวอย่างถูกต้องและมีการเปลี่ยนแปลงแผนให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการวางแผนปรับปรุงคุณภาพเป็นรายปีและมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือได้และเหมาะสม

สรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพตามแนวคิดหลักการบริหารวงจร PDCA อย่างตั้งใจ และถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานเมื่อวงจร PDCA หมุนซ้ำไปเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานเพื่อคุณภาพของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพวงจร PDCA จึงเป็นแนวคิดกระบวนการหนึ่งซึ่งนิยมนำมาใช้ในการแสดงการทำงานที่สมบูรณ์เป็นระบบ

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวคิดการบริหารคุณภาพบริหารคุณภาพวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพซึ่ง ประกอบด้วย 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลและการประเมินคุณภาพ การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิง (Deming cycle) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงจะเห็นว่ามีคุณสมบัติสอดคล้องกัน ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 วงจรการประกันคุณภาพตามกระบวนการบริหารคุณภาพงานด้วยวัฏจักร

เดมมิ่ง(Deming Cycle: PDCA)

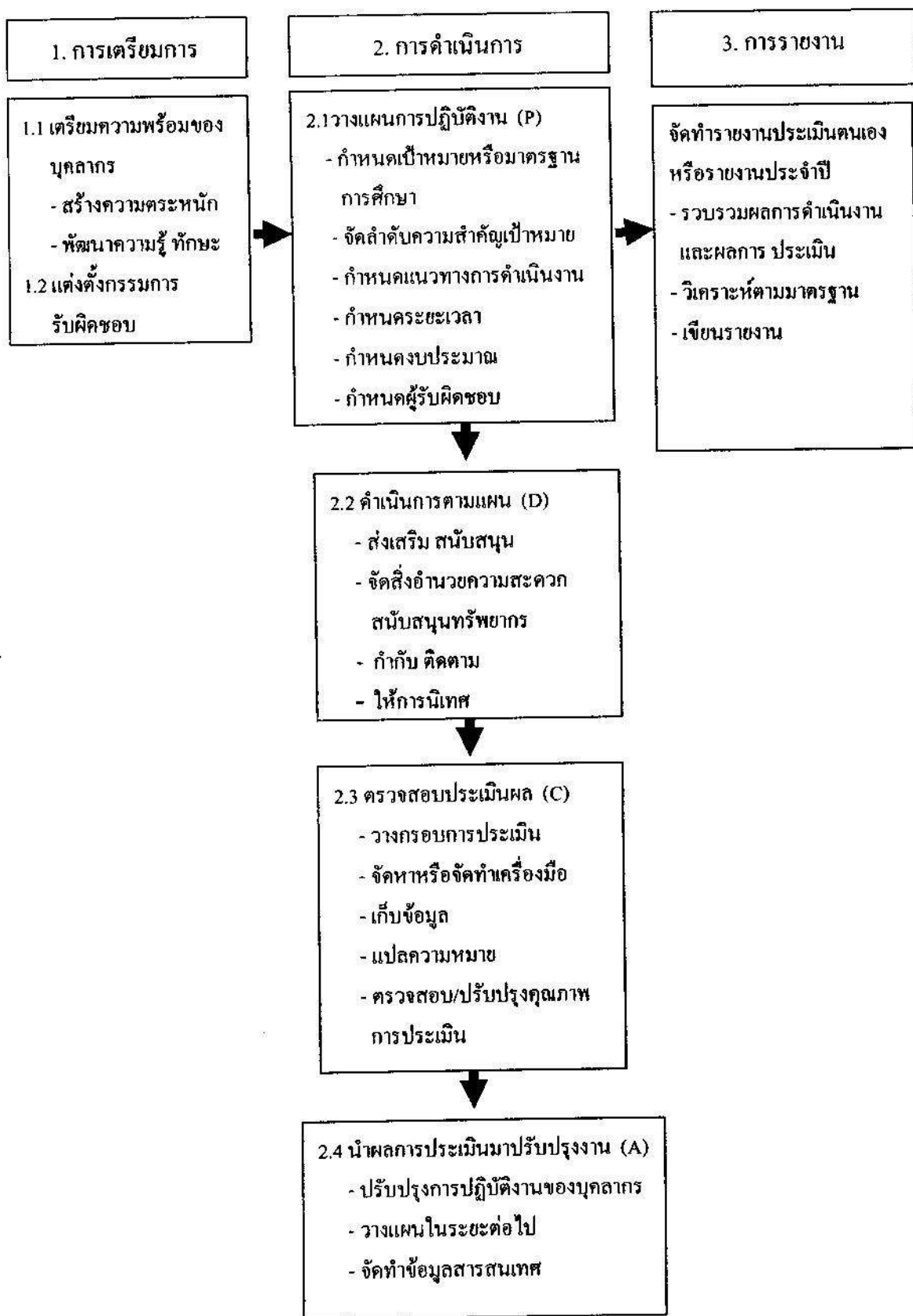
ที่มา: เดมมิ่ง (Deming : อ้างถึงใน วิฑูรย์ ลิ้มชะโชคดี 2541 : 15-16)

จากแผนภูมิที่ 2 การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ คือ กระบวนการบริหารคุณภาพงานด้วยวัฏจักรเดมมิ่ง(Deming Cycle)โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตาม และประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาอบอุ่นใจ

และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 10)

ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการบริหารงานคุณภาพด้วยวัฏจักรเดมมิง (Deming cycle : PDCA) คือ

1. ขั้นวางแผน (Plan : P) ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do : D) ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 3. ขั้นตรวจสอบ (Check : C) ได้แก่ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
 4. ขั้นปรับปรุง (Act : A) ได้แก่ การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- การดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว มีแนวทางและขั้นตอน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :13

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำการศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกันและต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ค่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีมโดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ

2.1 การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่างๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร วิทยากร วิทยากร และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไป

ปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

3. ขั้นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

กิจกรรมเสนอแนะสำหรับการดำเนินการประเมินผลภายในของสถานศึกษา มีดังนี้ (สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 23-160)

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจและแต่งตั้งคณะทำงาน รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการประเมินผลภายในซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

1.1 สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรในสถานศึกษาโดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา

2) สำรวจความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อการประเมินผลภายในของบุคลากร

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการนี้ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน รวมกันประมาณ 15-20 คน

1.3 จัดเตรียมงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานประเมินผลภายใน ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูลที่จะจัดเก็บ แหล่งข้อมูล ประเภทหรือวิธีการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ เป็นต้น

1.4 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในการประเมินผลภายในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจัดเตรียมการจนถึงการสรุปผลและรายงานผลการประเมิน รวมทั้งระบบการติดตามการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยทุกกิจกรรมจะกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น

1.5 การกำกับและติดตามประเมินผลภายใน ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายต้องติดตามกำกับดูแลให้การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมา เป็นการรวบรวมและนำข้อมูลพื้นฐานรวมทั้งผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาแล้ว มาแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดทราบเพื่อพิจารณาดัดสนใจในการกำหนดแนวทางการประเมินและการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งวิธีการดำเนินการคือ จัดทำรายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้นำมาเป็นข้อมูลพิจารณาตัดสินใจดำเนินการต่างๆต่อไป ซึ่งข้อมูลควรประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสถานศึกษา ได้แก่ ชื่อ ที่ตั้ง ขนาดสถานศึกษา จำนวนอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ จำนวนครูอาจารย์ จำนวนนักเรียน ลักษณะชุมชน

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่างๆของสถานศึกษา ได้แก่ นโยบายด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ โดยรายงานว่าที่ผ่านมามีปัญหาอย่างไรและมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนมากน้อยเพียงไร พร้อมทั้งสรุปเป็นจุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงานที่ผ่านมา

กิจกรรมที่ 3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันและพร้อมที่จะร่วมมือกันดำเนินงานประเมินผลภายในต่อไป ซึ่งมีกิจกรรมย่อยดังนี้

3.1 สำรวจความเข้าใจของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยจัดทำแบบสำรวจการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

3.2 สำรวจสภาพการประเมินผลภายในของสถานศึกษา โดยจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามควรมีหัวข้อดังนี้

1) ลักษณะการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประเมินผลภายในที่ผ่านมาเป็นอย่างไร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องมีการทำหรือไม่ทำอย่างไร

2) กิจกรรมที่สถานศึกษาคำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาหรือไม่

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะใช้ในการประเมิน เป็นการกำหนดเป้าหมายที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษารับรู้และร่วมกันจัดทำว่าจะมีการตรวจสอบการทำงานของตนเองในด้านใด เรื่องใดบ้าง ซึ่งวิธีการดำเนินงานควรมีขั้นตอนดังนี้

4.1 สำรวจความคิดเห็นของบุคลากรทุกฝ่ายว่าต้องการให้คณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลภายในดำเนินการในเรื่องใดบ้าง อย่างไรบ้าง

4.2 ให้บุคลากรทุกฝ่ายศึกษามาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เปรียบเทียบกับกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินงานอยู่ว่า กิจกรรมใดที่ควรจัดทำแต่ยังไม่ได้จัดทำ กิจกรรมใดที่ทำอยู่แล้วและ กิจกรรมใดที่จะต้องทำเพิ่มเติมจากเดิม

4.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้ครอบคลุมความต้องการของบุคลากรที่แสดงไว้ซึ่งกิจกรรมย่อยที่ควรจัดทำมีดังนี้

1) จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับกิจกรรมและหัวข้อที่ต้องการจะประเมิน

2) จัดทำแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่มีอยู่เดิมแล้วว่ามีสิ่งใดจะนำมาใช้กับการประเมินผลภายในได้บ้าง

3) กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะทำการประเมิน

4) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโดยการศึกษา วิเคราะห์จากมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดกรอบการประเมินเป็นการกำหนดแนวทางในการทำการประเมินผลว่าจะดำเนินการอย่างไร เมื่อใดและใครเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องใด ซึ่งวิธีการประเมินจะขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวบ่งชี้ เช่น ใช้แบบสอบถามกับตัวบ่งชี้ที่เป็นความรู้ความเข้าใจ ใช้แบบวัดทางจิตวิทยากับตัวบ่งชี้ที่เป็นนามธรรม ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมกับตัวบ่งชี้ที่มีพฤติกรรมที่สังเกตได้ ใช้แบบสัมภาษณ์กับตัวบ่งชี้ที่สะท้อนความรู้สึกรหรือความคิดเห็น ใช้วิธีการเก็บจากข้อมูลที่เป็นเอกสารที่มีอยู่แล้วหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับกิจกรรมย่อยที่ควรจัดทำคือ

5.1 กำหนดแหล่งผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมในการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้

5.2 กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล

5.3 กำหนดขนาดตัวอย่าง

5.4 กำหนดระบบการจัดเก็บข้อมูล

5.5 กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 กำหนดกรอบการประเมิน

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ซึ่งมีกิจกรรมย่อยที่ควรจัดทำดังนี้

6.1 กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินตัวบ่งชี้

6.2 ตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินตัวบ่งชี้โดยทำเป็น

แบบสอบถาม

กิจกรรมที่ 7 การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน เป็นการที่คณะกรรมการผู้รับผิดชอบประเมินผลเลือกวิธีการ เครื่องมือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล รูปแบบสอบถาม โครงสร้างคำถามที่จะใช้ และการสร้างเครื่องมือประเมินโดยเริ่มตั้งแต่สร้างคำถาม ตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ ปรับปรุงก่อนนำมาใช้จริง

กิจกรรมที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเก็บมา ให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีกิจกรรมย่อยดังนี้

8.1 เตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและศึกษาลักษณะข้อมูลเพื่อเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม

8.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น อาจใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือ ฐานนิยม เป็นต้น

8.3 กำหนดวิธีการนำเสนอข้อมูล เช่น เสนอในรูปตารางสถิติ หรือการบรรยาย หรือแบบกราฟ

กิจกรรมที่ 9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา เป็นการนำผลการประเมินมาใช้วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาต่อไป มีกิจกรรมย่อยดังนี้

9.1 สรุปผลการประเมิน

9.2 วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา

9.3 ประเมินความต้องการจำเป็น

กิจกรรมที่ 10 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา เป็นการนำจุดอ่อนที่ค้นพบมาวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานต่อไป มีกิจกรรมย่อยดังนี้

10.1 วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยการนำปัญหาที่เป็นจุดอ่อนมาระดมความคิดของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาสาเหตุและวิธีการแก้ไข

10.2 กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา

10.3 พัฒนาสถานศึกษาตามวิธีการที่กำหนด โดยจัดทำเป็นโครงการ

กิจกรรมที่ 11 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง เป็นการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดได้รู้และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรายงานผลการประเมินตนเองควรประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป มีประวัติสถานศึกษาที่ตั้ง ลักษณะชุมชน แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ของชุมชน เป็นต้น 2) อาคารสถานที่ 3) แผนภูมิโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา 4) บุคลากร 5) นักเรียน 6) งบประมาณ 7) วิสัยทัศน์ 8) พันธกิจและแผนยุทธศาสตร์

ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 1) ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละมาตรฐาน 2) สรุปผลการประเมินมาตรฐานแต่ละด้าน

กิจกรรมที่ 12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง เป็นการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีกิจกรรมย่อยดังนี้

12.1 รายงานผลการประเมิน ซึ่งจะรายงานทุกฝ่ายให้รับทราบ

12.2 ปรับปรุงสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยเริ่มจากการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน จากนั้นก็ดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ แล้วทำการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตาม

เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งตรงกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ของเดมมิง (Deming) ซึ่งประกอบขึ้นด้วย การวางแผน (Plan : P) การดำเนินการตามแผน (Do : D) การตรวจสอบประเมินผล (Check : C) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act : A)

บริบทโรงเรียนแหลมบัววิทยา

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนแหลมบัววิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 50/1 หมู่ที่ 6 ตำบลแหลมบัว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียน เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 มีเนื้อที่ 38 ไร่ 5 ตารางวา โดยมีนายณรงค์ศักดิ์ อินทโกสุม ได้รับแต่งตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ครูใหญ่ คนแรก เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนทั้งหมด 426 คน มีรองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน มีข้าราชการครูชาย-หญิงทั้งสิ้น 24 คน ครูอัตราจ้าง 6 คน นักการ/ภารโรง 2 คน และมีนายประทีป สายเสน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมบัววิทยา รวมบุคลากรในโรงเรียนทั้งสิ้น 34 คน (รายงานการประเมินตนเอง (SAR) : 2549)

อักษรย่อโรงเรียน : ล.บ.

สีประจำโรงเรียน : น้ำเงิน - ชมพู

ความหมายของสี : น้ำเงิน หมายถึง ความสุขุมหนักแน่น เขียวเข้ม

ชมพู หมายถึง ความสดใส และความสำเร็จ

รวมความหมายของสี : ก้าวไปด้วยความรอบคอบ เพื่อพบความสำเร็จเบื้องหน้า

คติธรรมและปรัชญา : ขันติ หิต สุขาวหา (ความอดทนนำมาซึ่งความสุข)

คำขวัญของโรงเรียน : “เรียนดี มีพลานามัย อาชีพก้าวไกล อยู่ในจริยธรรม”

ต้นไม้ประจำโรงเรียน : ต้นโพธิ์ (หมายถึง ความร่มเย็น สงบสุขทุกชีวิต)

พันธกิจและยุทธศาสตร์

1. พัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารให้เกิดความรวดเร็วและความคล่องตัว เน้นระบบการวางแผนมุ่งเน้นผลงาน จัดระบบการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินการและการประกันคุณภาพ พัฒนาคณาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่

2. พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่หลากหลาย ส่งเสริมการใช้ ICT พร้อมมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ ตลอดจนส่งเสริมวิชาชีพท้องถิ่น ส่งเสริมการบูรณาการ การวิจัยเพื่อการเรียนรู้และสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึง

ประสงค์ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและความเป็นไทย ส่งเสริม ภูมิปัญญาไทยให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

3. พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้าง ภูมิคุ้มกันจากสารเสพติดให้โทษและโรคเอดส์

4. พัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้สวยงาม สะอาดร่มรื่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้มีสื่ออุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ห้องสมุด ศูนย์วิชา ห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอก

ข้อมูลนักเรียนและครู (ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2550)

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียน แยกตามชั้น เพศ

ระดับชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ม.1	63	50	113
ม.2	52	56	108
ม.3	59	58	117
รวม ระดับ ม.ต้น	174	164	338
ม.4	17	26	43
ม.5	12	11	23
ม.6	6	15	21
รวม ระดับม.ปลาย	35	53	88
รวมทั้งหมด	209	217	426

ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรแยกตามประเภท เพศ ระดับการศึกษา

ประเภท บุคลากร	เพศ		ระดับการศึกษาสูงสุด			อายุ เฉลี่ย	ประสบการณ์ สอนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	ต่ำกว่า ป.ตรี	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี		
ผู้อำนวยการ	1	-	-	-	1	52	-
รองผู้อำนวยการ	-	1	-	-	1	53	-
ครูประจำการ	5	19	-	21	3	45	20
ครูอัตราจ้าง	3	3	-	6	-	25	3
นักการ/ภารโรง	2	-	2	-	-	49	-
อื่นๆ.....	-	-	-	-	-	-	-

สรุปแผนงานและโครงการ ปีการศึกษา 2549

การดำเนินการบริหารโรงเรียนแหลมบัววิทยา ในรอบปีที่ผ่านมาโรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการที่จัดทำแต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเนื่องจากปัญหาในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์

สภาพปัญหาปัจจุบัน จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในรอบปีที่ผ่านมา เนื่องจากโรงเรียนมีปัญหาหลายด้าน เช่น ขาดอัตรากำลังครู ฟิลิสิกส์ ครูศิลปะ งบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ จึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ร้อยละร้อย

การศึกษาริบทของโรงเรียน สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสาเหตุเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ได้ดังนี้

ปัจจัยภายใน ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาภายในโรงเรียน พบว่าปัจจัยภายในมีจุดแข็งหรือจุดเด่นมากกว่าจุดอ่อนหรือจุดด้อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านผลผลิตและบริการ ด้านโครงสร้างและนโยบายด้านบุคลากร ส่วนปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อนคือ ด้านงบประมาณ การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และส่วนด้านบุคลากรมีคุณภาพเนื่องจากมีการพัฒนาอยู่เสมอ สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร จุดแข็งที่สุดได้แก่ การบริหารจัดการที่เป็นปัจจัยเอื้อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปัจจัยภายนอก ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนแหลมบัววิทยา พบว่า ปัจจัยภายนอกส่วนใหญ่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเรียงลำดับจากไปหาน้อย คือ ด้านการเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจและวัฒนธรรม แต่ยังมีจุดอ่อนและต้องปรับปรุงเป็นอย่างมาก ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านเทคโนโลยียังไม่เพียงพอ ส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์สภาพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ประเมินได้ว่า ปัจจัยภายนอกมีโอกาสมากกว่าอุปสรรค ปัจจัยภายในมีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน ดังนั้นจึงมีสภาพเอื้อต่อการพัฒนาปัจจัยภายนอกและภายในที่เป็นจุดอ่อน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน จำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมให้ดีขึ้น โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา จะส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา

โรงเรียนแหลมบัววิทยา ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดนโยบายตามภารกิจและความต้องการของชุมชนหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความต้องการพัฒนาโรงเรียนบนพื้นฐานข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความเป็นไปได้ตามทรัพยากรการบริหารจัดการและศักยภาพของโรงเรียนที่คาดหวังว่าจะสามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ที่กำหนดภารกิจของโรงเรียนตามสภาพและบริบทปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ตามคำขวัญของโรงเรียน ดังนี้

“เรียนดี มีพลานามัย อาชีพก้าวไกล อยู่ในจริยธรรม ”

วิสัยทัศน์

นักเรียนโรงเรียนแหลมบัววิทยาจะมีความเป็นเลิศทางด้านคุณธรรมและวิชาการที่มุ่งเน้นวิถีชีวิตความเป็นไทยในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง มีสุนทรียภาพด้านดนตรีและศิลปะ รู้จักพึ่งพาตนเอง แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ก้าวทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สุขภาพอนามัยดี สามารถปรับตัวในสังคมประชาธิปไตยอย่างมีความสุข

เป้าประสงค์

จัดการศึกษาของโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีคุณธรรมตามมาตรฐานการศึกษา
2. นักเรียนได้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อตามความถนัด และความสนใจ
3. นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่สมบูรณ์
4. นักเรียนได้รับบริการจากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก

นโยบายของโรงเรียนแหลมบัววิทยา

เร่งรัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างทั่วถึง เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เห็นแนวทางการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้

1. ส่งเสริมการพัฒนาให้นักเรียนมีค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์และเอื้อต่อการดำเนินวิถีชีวิต เป็นสุขบนพื้นฐานคุณค่าวัฒนธรรมไทย สร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์ เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของโรงเรียน ชุมชนและประเทศไทย

2. ส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา มุ่งเน้นการพัฒนาสุขภาพ อนามัย การปลูกฝังนิสัยรักการออกกำลังกาย การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ถูกต้อง

3. ปกป้อง ป้องกัน การใช้สารเสพติดและโรคเอดส์ ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน โดยดำเนินการให้ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงพิษภัย สารเสพติดและโรคเอดส์

4. เร่งพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น เป็นระเบียบและปลอดภัย โดยใช้กิจกรรม 5ส ส่งเสริมความเข้มแข็งของโรงเรียน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมที่ให้โรงเรียนเป็นฐานการบริหาร (School - Based Management : SBM)

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อที่ทันสมัย

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการจัดกิจกรรมการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนทุกกลุ่มโดยอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เพียงพอและมีความพร้อมในการบริการโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนแหลมบัววิทยา ได้กำหนดนโยบายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ ความต้องการของชุมชนหน่วยงานต้นสังกัดตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความต้องการพัฒนาโรงเรียนบนพื้นฐานข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความเป็นไปได้ตามทรัพยากรการบริหารจัดการและศักยภาพของโรงเรียนที่คาดหวังว่าจะสามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การจัดการศึกษาของโรงเรียนดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตาม กระบวนการ 3 ประการ กล่าวคือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้ การประกันคุณภาพภายในประสบผลสำเร็จ โรงเรียนแหลมบัววิทยา ได้ตระหนักถึงคุณภาพ การศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจหลักของโรงเรียนและ โรงเรียนได้ประเมินความพร้อมของโรงเรียน โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา พบว่า โรงเรียนยังมี อุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาหลายด้านที่จำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับ การปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา คือ ปฏิรูประบบการศึกษา ปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ ปฏิรูปบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษาและปฏิรูปการบริหารจัดการ

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนัก รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547 : ก) รอบแรก เมื่อวันที่ 20 – 22 ธันวาคม 2547 ได้ให้ข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนาพิจารณาตามมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียนยังมีจุดที่ควรได้รับการพัฒนา กล่าวคือ ผลการประเมินด้านผู้บริหาร หลักสูตรสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผลการประเมินด้านครู การ จัดทำแผนการสอนยังมีไม่ครบทุกวิชาอีกทั้งยังไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับการเรียนเปลี่ยน การสอน ผลการประเมินด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้ตรงเวลา ส่งเสริมทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณและคิดไตร่ตรอง ทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระดับดี ขึ้น ม.3 และ ม. 6 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น และกระตุ้นให้มีการกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้และเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

สรุปได้ว่าจากการดำเนินการและสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในดังกล่าว โรงเรียน ได้ตระหนักในส่วนนี้เป็นอย่างมาก หากมีการทบทวนขั้นตอนการดำเนินประกันคุณภาพภายในเพื่อ รองรับการประเมินภายนอก โรงเรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับนับถือ ศรัทธาจาก ผู้ปกครองและชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญศรี คชศิลา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนำผลการประเมินมาตรฐานมาใช้ปรับปรุงคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการประเมินมาใช้ทุกประเด็น โดยเฉพาะมาตรฐานที่ไม่ผ่านการประเมินด้านปัจจัย คือ ครูมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ คือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ปัญหาที่พบ คือ การขาดงบประมาณครูมีชั่วโมงสอนมาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิก ชมรม วิชาชีพครู ครูขาดการยอมรับซึ่งกันและกัน ขาดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ขาดการวิจัยและนำผลวิจัยในชั้นเรียนมาใช้

ภิรมย์ โชติแดง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุของการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพเกิดจาก 1) ขาดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจน 2) นโยบายและระเบียบปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ 3) การศึกษาอบรมทักษะบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่มีประสิทธิภาพ 4) ภาวะผู้นำในการบริหารงานไม่เพียงพอ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาไม่ดี 6) ขวัญกำลังใจบุคลากรไม่ดี จากผลการวิจัยยังพบว่า ผลการปฏิบัติอาจปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ด้วยการใช้ทักษะและความรู้ที่เหมาะสมของผู้บริหาร

สมนา สุวรรณทิ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการปฏิบัติและปัญหาด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกองการอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา 2) ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีการศึกษาดูงาน อบรม สัมมนาอยู่เป็นประจำทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 3) ผู้บริหารควรทำความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดทำ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

สมพงษ์ โภกเปื้อย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยและด้านผู้เรียน ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย โดยภาพรวม

มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรและการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีข้อสังเกต คือ ด้านงบประมาณมีปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านบุคลากรและด้านการจัดการ เรียงตามลำดับ ข้อเสนอแนะ โดยภาพรวมเรียงตามลำดับความสำคัญ ควรดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากร การจัดการวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ควรพัฒนาผู้บริหาร ครู ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ผู้บริหารควรควบคุม ติดตามนิเทศ ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ 3) การบริหารงานควรเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานและมีการทำงานเป็นทีม

สุริยา มะโยธี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรโดยรวมจำแนกตามสถานภาพ คือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและแต่ละส่วนอยู่ในระดับปานกลางและมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดสื่อและเทคโนโลยี บุคลากรไม่ได้ศึกษาดูงานการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการติดตามงานที่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ขาดการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ขาดการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและไม่มีการสรุปและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

อาวุธ เคนแสนโคตร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งและขนาดโรงเรียนต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ บุคลากรไม่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดมาตรฐานรวมของโรงเรียนไม่ชัดเจน โรงเรียนไม่กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การกำหนดเวลาประชุมเพื่อทบทวน การพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานและบุคลากรขาดขวัญ และกำลังใจไม่กระตือรือร้นในการทำงาน

เพ็ญศิริ การะเกด (2545 : 143) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตบางแค มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวทางปรับปรุง แก้ไขเพื่อ

พัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตบางแค พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA ใช้แนวความคิดมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำส่วนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ความสำคัญข้อมูลนักเรียนมากที่สุดสถานศึกษากำหนดมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สถานศึกษาใช้วิธีการนิเทศภายในติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับพอใจถึงน่าพึงพอใจ มีระดับผลการประเมินผล การปฏิบัติงานด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 61-70

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า ที่สำคัญ คือ 1) ด้านบุคลากร ผู้บริหารมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายบ่อย ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะอย่างแท้จริง 2) ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน 3) ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า 1) ด้านบุคลากร ควรจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิธีดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้ตามความต้องการของสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารจัดการ ควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการทั้งหมดในคราวเดียวกัน 4) การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ควรมีเจ้าหน้าที่ดำเนินการโดยเฉพาะและจัดเก็บข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์ สามารถเรียกใช้งานได้ตลอดเวลาและได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาว่า 1) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องใหม่ สำหรับสถานศึกษาที่ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ควรอย่างยิ่งที่หน่วยงานและผู้บริหารทุกระดับต้องให้ความสำคัญ ดูแล อย่างใกล้ชิด รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล เป็นระยะ ๆ เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมาย 2) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะต้องใช้วิธีจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ คือ ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับลงมือปฏิบัติจริง 3) ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน คือ ระดับเขต กลุ่มเขตและสำนักงานการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาได้อย่างถูกต้องทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ 4) ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง อย่างขอให้หน่วยงานจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทางเดียว ผู้ปฏิบัติงานเองรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องต้องชวนชวนและหาความรู้ด้วยตนเองอีกทางหนึ่งด้วย 5) ปัญหาเรื่องงบประมาณ ผู้มีหน้าที่จะต้องบริหารจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ อย่างรอบประมาณ เพราะในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันการจัดสรรงบประมาณเป็นเรื่องที่มีปัญหาอยู่แล้วผู้มีหน้าที่บริหารจัดการจะต้องมีแผนในการดำเนินงานที่สอดคล้อง ชัดเจน ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ระหว่างแผนงาน

แผนเงินและแผนคน 6) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา ขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังดำเนินการอยู่ เช่น การบริหารจัดการให้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่เรียกว่าคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงและบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือ การประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจกับบุคลากรให้มากที่สุด ตามแนวนโยบาย “ความเป็นเอกภาพค้ำนนโยบาย หลากหลายในการปฏิบัติ” 7) สถานศึกษาต้องอย่าทำความเข้าใจกับบุคลากรว่างานประกันคุณภาพไม่ใช่เรื่องใหม่ไม่ใช่เป็นการเพิ่มภาระแต่เป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานประจำที่ทุกคนเคยทำอยู่แล้วให้เป็นระบบที่ชัดเจน ตามหลักการที่ว่า “ การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ”

วัชร เจริญรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำและเรียกใช้สารสนเทศ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

จาคอบส์และจิลสัน (Jacobs and Jillson อ้างถึงใน ภิรมย์ โชติแดง 2543 : 100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุของการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ พบว่า เกิดจาก 1) ขาดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจน 2) นโยบายและระเบียบปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ 3) การศึกษาอบรมทักษะบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่มีประสิทธิภาพ 4) ภาวะผู้นำในการบริหารงานไม่เพียงพอ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาไม่ดี 6) ขวัญกำลังใจของบุคลากรไม่ดี

ไวล์ (Wiles, 1983 : 51-52) ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ครูรักโรงเรียนและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอยู่ 6 ประการ คือ การมีสถานที่ทำงานที่มีความสะดวกสบายการมีความสวยงามและมีชีวิตชีวา การมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เพียงพอต่อความต้องการ การมีความรู้ดีกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ให้กับหมู่คณะ การมีอิสระในการเลือกวิธีการทำงาน

ดันแลพ (Dunlap, 1988 : 2038 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับผลสัมฤทธิ์ของงานของครูที่ด้อยประสิทธิภาพในรัฐออลิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจาก

การบันทึกของผู้บริหารควบคู่ไปกับแบบสอบถาม พบว่า การนิเทศของผู้บริหารมีผลอย่างยิ่งต่อ บรรทัดฐานของครูที่ด้อยประสิทธิภาพ มีปัญหาเรื่องวินัยและการจัดการเกือบทุกด้าน .ในกรณีที่ครู ด้อยประสิทธิภาพการปฏิบัติงานผิดพลาดผู้บริหารจะไม่ใจกว้างพอ ผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์ด้าน การนิเทศจะไม่ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาครูด้อยประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลกระทบไปถึง นักเรียน ผู้ร่วมงานและผู้ปกครองด้วยและผู้บริหารมักแก้ปัญหาครูด้อยประสิทธิภาพโดยใช้วินัยและ การให้ออกและใช้การนิเทศให้ความรู้และทักษะกับครูที่ด้อยประสิทธิภาพ

สรุปการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามามีบทบาทใน โรงเรียนและมีบทบาทสำคัญในการจัดการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน ให้ได้ตามมาตรฐาน สร้างความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษามีศักยภาพ สถานศึกษา จึงต้องดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน ดังนั้นผลของการวิจัยในครั้งนี้จึงน่าจะมี ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยาให้ได้ มาตรฐานต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครู ปฏิบัติการสอน 23 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาในกลุ่มประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติราชการ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า เพื่อสอบถามระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยาใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผล ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา จำนวน 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา เป็นแบบเลือกตอบ ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและดัดแปลงมาจาก สุนีย์ ทองหล่อ (2548 : 129-133) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและวงจรคุณภาพเดมมิง (Deming) ประกอบด้วย การดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. ร่างและนำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ข) เพื่อพัฒนาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับข้าราชการครูโรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมบัววิทยาในการเก็บข้อมูลกับข้าราชการครูในโรงเรียน จำนวน 25 คน ใช้เวลา 2 วัน รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ได้ทั้งสิ้น 25 ฉบับและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในแต่ละฉบับ ชุดใดการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จะคัดออก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเทียบเกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง วรรณสูตร, 2542 : 204)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับการดำเนินการ น้อยที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินการและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ว่ามีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับใดและมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไรบ้าง โดยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปจากประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติราชการ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติราชการ

สถานภาพทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	6	24.00
หญิง	19	76.00
รวม	25	100.00
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	2	8.00
ครูปฏิบัติการสอน	23	92.00
รวม	25	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. อายุ		
31 - 40 ปี	6	24.00
41 - 50 ปี	12	48.00
51 - 60 ปี	7	28.00
รวม	25	100.00
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	20	80.00
ปริญญาโท	5	20.00
รวม	25	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	1	4.00
5 - 10 ปี	1	4.00
11 - 15 ปี	6	24.00
16 ปีขึ้นไป	17	68.00
รวม	25	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 76.00) ตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน (ร้อยละ 92.00) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 48.00) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 80.00) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 68.00)

ตอนที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากประชากรผู้ตอบแบบสอบถามใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมและในแต่ละด้าน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4-8 เป็นดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายด้าน

รายการ	μ	σ	ระดับ
1.ด้านการวางแผน	3.24	0.66	ปานกลาง
2.ด้านการดำเนินการตามแผน	3.06	0.83	ปานกลาง
3.ด้านการตรวจสอบการประเมินผล	3.12	0.79	ปานกลาง
4.การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา	3.18	0.82	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.13	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ($\mu = 3.24$) รองลงมาคือ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ($\mu = 3.18$) และด้านการตรวจสอบการประเมินผล ($\mu = 3.12$) ส่วนการดำเนินการด้านการดำเนินการตามแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.06$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน

รายการ	μ	σ	ระดับ
1. มีการจัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	3.44	0.82	ปานกลาง
2. มีการส่งเสริมให้คณะครูเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพร้อมที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	3.36	0.86	ปานกลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	2.88	0.97	ปานกลาง
4. มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความรู้ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล	3.00	0.87	ปานกลาง
5. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ	3.00	0.87	ปานกลาง
6. มีการจัดหาเอกสารและสื่อ เพื่อให้ความรู้และทักษะแก่กรรมการในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	3.24	0.83	ปานกลาง
7. มีการชี้แจง ทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการแก่กรรมการทุกคนในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	3.04	0.98	ปานกลาง
8. มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายการศึกษาหรือมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	3.12	0.97	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ
9. มีการจัดทำข้อมูล สารสนเทศ เพื่อนำไปเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกำหนดมาตรฐาน การศึกษา	3.40	0.65	ปานกลาง
10. มีการกำหนดเป้าหมายการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน	3.12	0.83	ปานกลาง
11. มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการ ศึกษาของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของ คณะครูนักเรียนผู้ปกครองและชุมชน	2.96	0.94	ปานกลาง
12. มีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่นโดยการมีส่วน ร่วมของคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ศึกษา	3.24	0.83	ปานกลาง
13. มีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนยุทธศาสตร์ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษาโดยการมี ส่วนร่วมของคณะครูและคณะกรรมการสถาน ศึกษา	3.52	0.77	มาก
14. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถาน ศึกษาให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และกิจกรรม ที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน	3.68	0.56	มาก
15. มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานและ มอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน ทุกคนปฏิบัติตามแผน	3.80	0.76	มาก
16. มีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับและติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน	3.08	1.03	ปานกลาง
รวม	3.24	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานและมอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.80$) รองลงมาคือ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน ($\mu = 3.68$) และมีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ($\mu = 3.52$) ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.88$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินการตามแผน

รายการ	μ	σ	ระดับ
1.มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	2.80	1.16	ปานกลาง
2.มีการจัดแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	3.04	1.06	ปานกลาง
3.มีการส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมงานอย่างต่อเนื่อง	3.16	0.90	ปานกลาง
4.มีการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคน	3.32	0.80	ปานกลาง
5.มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	3.44	0.82	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ
6. มีการกำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้น และส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน	3.20	0.91	ปานกลาง
7. มีการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	2.88	0.93	ปานกลาง
รวม	3.06	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ด้านการดำเนินการตามแผน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.44$) รองลงมาคือ มีการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคน ($\mu = 3.32$) และมีการกำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน ($\mu = 3.20$) ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการจัดตั้งอำนาจความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.80$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการตรวจสอบการ
ประเมินผล

รายการ	μ	σ	ระดับ
1. มีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการ ตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน	3.04	1.10	ปานกลาง
2. มีการชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานแก่บุคลากรใน โรงเรียนและคณะกรรมการ	3.00	1.00	ปานกลาง
3. มีการสร้างเครื่องมือการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและ คณะกรรมการ	2.96	0.98	ปานกลาง
4. มีการให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบติดตามและประเมินผล	2.72	1.10	ปานกลาง
5. มีการดำเนินการตรวจสอบประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	3.04	1.02	ปานกลาง
6. มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน	3.00	0.91	ปานกลาง
7. มีการนำผลการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานตามแผนมาเปรียบเทียบกับ เป้าหมายที่กำหนดไว้	2.96	0.94	ปานกลาง
รวม	3.12	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ด้าน
การตรวจสอบการประเมินผล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการ
วางแผนและกำหนดแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน มีการดำเนินการ
ตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=3.04$) รองลงมาคือ มีการชี้แจงการ
ดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและคณะกรรมการ

มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน ($\mu = 3.00$) และมีการสร้างเครื่องมือการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานแก่นุคลากรในโรงเรียนและคณะกรรมการ ($\mu = 2.96$) ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.72$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการนำผลการประเมินมา
ปรับปรุงพัฒนา

รายการ	μ	σ	ระดับ
1. มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผน มาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.08	0.95	ปานกลาง
2. มีการวางแผนการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง หาสาเหตุของ ปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมจาก ทุกฝ่าย	3.04	0.98	ปานกลาง
3. มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงคุณภาพ ความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน	3.24	0.83	ปานกลาง
4. มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจาก การประเมินตามมาตรฐานโรงเรียน	3.32	0.85	ปานกลาง
5. มีการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของ โรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	3.16	0.94	ปานกลาง
6. มีคณะกรรมการร่วมกันจัดทำรายงาน การประเมินตนเองของโรงเรียน	3.20	0.96	ปานกลาง
7. มีการเขียนรายงานการดำเนินการประเมิน ตามมาตรฐานและการพัฒนาโรงเรียนในอนาคต	3.20	0.91	ปานกลาง
8. มีการเขียนรายงานผลการประเมินแต่ละมาตรฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ	3.36	0.91	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ
9. มีการเขียนรายงานสะท้อนภาพการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและ ตรงตามความเป็นจริง	3.08	0.86	ปานกลาง
10. มีการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผย ต่อสาธารณชน	3.16	1.18	ปานกลาง
รวม	3.18	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินแต่ละมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.36$) รองลงมาคือ มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจากการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียน ($\mu = 3.32$) และมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงคุณภาพ ความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน ($\mu = 3.24$) ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการวางแผนการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.04$)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยาจากประชากรผู้ตอบแบบสอบถามใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา วิเคราะห์โดยหาลำร้อยละ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9 – 12 เป็นดังนี้

ตารางที่ 9 ความถี่และร้อยละของแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน

แนวทางการพัฒนา	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	20	80.00
2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	18	72.00
3. มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร	17	68.00
4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยชุมชนมีส่วนร่วม	17	68.00
5. ส่งเสริมให้คณะครูได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	16	64.00
6. คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น	15	60.00
7. ใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกำหนดมาตรฐานการศึกษา	14	56.00
8. กำหนดเป้าหมายการศึกษา/ มาตรฐานการศึกษาโดยศึกษาจากสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของคณะครู	13	52.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ความถี่	ร้อยละ
9. กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและมอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผน	13	52.00
10. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน	11	44.00
11. กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและมอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผน	11	44.00
12. ชี้แจงบทบาทหน้าที่และจัดหาเอกสารและสื่อเพื่อให้ความรู้และทักษะแก่กรรมการในการดำเนินงาน	9	36.00

**หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 9 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการวางแผน ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 80.00) รองลงมา คือ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (ร้อยละ 72.00) มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยชุมชนมีส่วนร่วม (ร้อยละ 68.00)

ตารางที่ 10 ความถี่และร้อยละของแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินการตามแผน

แนวทางการพัฒนา	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดตั้งอำนวยการความสะดวก แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี ทางการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	19	76.00
2. กำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการ ดำเนินงานตามแผน	15	60.00
3. มีการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	15	60.00
4. ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อ พัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมงาน	13	52.00
5. เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคนในการ ดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและ แผนปฏิบัติการประจำปี	13	52.00
6. จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	9	36.00

**หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 10 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการตามแผน ที่ราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดตั้งอำนวยการความสะดวก แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (ร้อยละ 76.00) รองลงมา คือ กำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน มีการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (ร้อยละ 60.00) ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ ฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมงานเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคนในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี (ร้อยละ 57.00)

ตารางที่ 11 ความถี่และร้อยละของแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการตรวจสอบการ
ประเมินผล

แนวทางการพัฒนา	ความถี่	ร้อยละ
1. ชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบประเมินผล สร้างเครื่องมือ การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน	18	72.00
2. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมิน ผลการปฏิบัติงาน	18	72.00
3. กำหนดแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามแผนอย่างชัดเจน	16	64.00
4. นำผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนมา มาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้	16	64.00
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลงานตามแผน	14	56.00

**หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 11 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการ
ตรวจสอบการประเมินผล ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการ
ตรวจสอบประเมินผล สร้างเครื่องมือการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน
และบุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมากที่สุด
(ร้อยละ 72.00) รองลงมาคือ กำหนดแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
อย่างชัดเจน นำผลการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่
กำหนด (ร้อยละ 64.00) วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
(ร้อยละ 56.00)

ตารางที่ 12 ความดีและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการนำผลการประเมิน
มาปรับปรุงพัฒนา

แนวทางการพัฒนา	ความดี	ร้อยละ
1. นำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	17	68.00
2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป	17	68.00
3. วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนตามมาตรฐานการ ศึกษาและตัวบ่งชี้	14	56.00
4. เขียนรายงานการประเมินแต่ละมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาระดับชาติ	14	56.00
5. เขียนรายงานสะท้อนภาพการปฏิบัติงานบุคลากรในโรงเรียนอย่าง ชัดเจนและตรงตามความเป็นจริง	14	56.00
6. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานและ ผลจากการประเมินตามมาตรฐาน โรงเรียนเพื่อบ่งบอกถึงคุณภาพ ความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน	13	52.00
7. ควรเขียนรายงานการดำเนินงานการประเมินตามมาตรฐานและการ พัฒนาสถานศึกษาในอนาคต	10	40.00
8. เสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน	8	32.00
9. มีคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน	7	28.00

****หมายเหตุ** เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 12 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการ
นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ นำผลการประเมิน
การปฏิบัติงานตามแผนมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาโดย
การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป มากที่สุด (ร้อยละ
68.00) รองลงมา คือ วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาและตัว

โรงเรียนชี้ เขียนรายงานการประเมินแต่ละมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ เขียน
รายงานสะท้อนภาพการปฏิบัติงานบุคลากรในโรงเรียนอย่างชัดเจน และตรงตามความเป็นจริง
(ร้อยละ 56.00) และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจากการ
ประเมิน ตามมาตรฐานโรงเรียนเพื่อบ่งบอกถึงคุณภาพ ความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน
(ร้อยละ 52.00)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินการและศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนแหลมบัววิทยา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและด้านการตรวจสอบการประเมินผล ส่วนการดำเนินการด้านการดำเนินการตามแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังสรุปผลแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานและมอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและมีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ด้านการดำเนินการตามแผน พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคน และมีการกำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ด้านการตรวจสอบการประเมินผล พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดแนวทางในการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน มีการดำเนินการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและคณะกรรมการ มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน และมีการสร้างเครื่องมือการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและคณะกรรมการ ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินแต่ละมาตรฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจากการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียนและมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงคุณภาพความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุงหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ดังสรุปผลแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้

ความสามารถของบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยชุมชนมีส่วนร่วม

2.2 ด้านการดำเนินการตามแผน พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดตั้งอำนวยการความสะดวก แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา คือ กำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน มีการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ ฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมงานเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคนในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 ด้านการตรวจสอบการประเมินผล พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ชี้แจงการดำเนินงานวิธีการตรวจสอบประเมินผล สร้างเครื่องมือการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ กำหนดแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนอย่างชัดเจน นำผลการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน

2.4 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ นำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปมากที่สุด รองลงมา คือ วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เขียนรายงานการประเมินแต่ละมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ เขียนรายงานสะท้อนภาพการปฏิบัติงานบุคลากรในโรงเรียนอย่างชัดเจนและตรงตามความเป็นจริง จัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจากการประเมิน ตามมาตรฐานโรงเรียนเพื่อบ่งบอกถึงคุณภาพความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการและแนวทางการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลในภาพรวมได้ดังนี้

1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการดำเนินการด้านการดำเนินการตามแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา เป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา จึงได้สนับสนุนงบประมาณ จัดอบรมบุคลากร จัดทำเอกสาร คู่มือต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในรวมทั้ง ยังได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย โรงเรียนแหลมบัววิทยามีการตื่นตัวให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานเอกชนจัดเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากขึ้นแต่การตื่นตัวเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ซึ่งเป็นปีแรกที่สถานศึกษาเริ่มทำการประเมินจากภายนอกตามความพร้อม จนถึงปัจจุบันปีการศึกษา 2550 สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินภายนอกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจเป็นไปได้ว่าโรงเรียนแหลมบัววิทยาที่ผ่านการประเมินจากภายนอกครั้งแรกเริ่มไปสนใจงานอื่น ๆ ก่อนแล้วค่อยย้อนกลับมาคิดและดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาใหม่เมื่อใกล้ได้รับการประเมินจากภายนอกในรอบต่อไป จึงสนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อยู่ในระดับปานกลาง กระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำกับดูแลหน่วยงานทางการศึกษา ได้กำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและเร่งรัดสถานศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและรับการประเมินภายนอกอย่างเป็นระบบ จึงสนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินการด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนมีปัญหาในด้าน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ จึงสนับสนุนผลการวิจัยด้านการดำเนินการตามแผนที่มีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุริยา มะโยธี (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางและมีปัญหาเกี่ยวกับ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดสื่อเทคโนโลยี บุคลากรไม่ได้ศึกษาดูงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาวุธ เคนแสนโคตร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรไม่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดมาตรฐานรวมของโรงเรียนไม่ชัดเจน โรงเรียนไม่กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การกำหนดเวลาประชุมเพื่อทบทวน การพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานและบุคลากรขาดขวัญ และกำลังใจไม่กระตือรือร้นในการทำงาน

1.1 ด้านการวางแผน การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานและมอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผน มีความละเอียดสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัดว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีมโดยการตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :13) ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนจะออกมาในรูปของประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมโรงเรียนทางวารสารประชาสัมพันธ์และจากการประชุมผู้ปกครองนักเรียนซึ่งอาจทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน ไม่ทราบบทบาทในการมีส่วนร่วมดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในการประกันคุณภาพและจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา มะโยธี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและแต่ละส่วนอยู่ในระดับปานกลางและมีปัญหาเกี่ยวกับ ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ขาดการสร้างเครือข่ายการ

เรียนรู้ในชุมชน ขาดการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและไม่มีการสรุปและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการวางแผนที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและสภาพปัญหาโรงเรียนคือ ผู้บริหารและครูมีการโยกย้ายบ่อย สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศิริ การะเกด (2545 :143) ที่ให้ข้อเสนอแนะว่าการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะต้องใช้วิธีจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ คือ ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับลงมือปฏิบัติจริง

1.2 ด้านการดำเนินการตามแผน พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนอาจให้ความสำคัญกับการรวบรวมหลักฐานเพื่อเตรียมพร้อมในการประเมิน ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพปัญหาของโรงเรียนขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของไวล์ (Wiles,1983 :51-52) ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ครูรักโรงเรียนและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอยู่ 6 ประการ คือ การมีสถานที่ทำงานที่มีความสะดวกสบายการมีความสวยงามและมีชีวิตชีวา การมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เพียงพอความต้องการ การมีความรู้สึกรักเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ให้กับหมู่คณะ การมีอิสระในการเลือกวิธีการทำงาน

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการตามแผนที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชร จรรย์รัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนากุศลกรด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำและเรียกใช้สารสนเทศ ให้ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษาต่อไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ โศกเปื้อน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดเลย ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ว่าโดยภาพรวมควรดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากร การจัดการ วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ เรียงตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ควรพัฒนาผู้บริหาร ครู ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ผู้บริหารควรควบคุม ติดตามนิเทศ ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ 3) การบริหารงานควรเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานและการทำงานเป็นทีม

1.3 ด้านการตรวจสอบการประเมินผล พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับ มีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน มีการดำเนินการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนแหลมบัววิทยาใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นหลักในการบริหารคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบการประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับมีการให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบประเมินผล สร้างเครื่องมือ การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการครูไม่มีความรู้ในด้านการดำเนินงาน การกำกับติดตามและการประเมินผลและยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรสอดคล้องกับคำกล่าวของเบอร์ริดจ์และริบบินส์ (Burnidge and Ribbins, 1995 : 195-196) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพว่า ควรให้เกิดจากความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการกำกับติดตามและการประเมินและควรให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบและความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ไพรัช ธรรมธากามานนท์ (2545 : 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหา หาแนวทางพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารต้องตระหนักถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและท้องถิ่นในการศึกษาจำเป็นที่ ต้องการให้เกิดการมีส่วนร่วม ควรทำให้การศึกษาไม่เป็นที่แปลกแยกไปจากชุมชน การคาดหวังที่ชุมชนมีต่อสถานศึกษา สถานศึกษาที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จึงทำให้ไม่รู้สึกผูกพัน ส่งผลต่อการขาด

โอกาสในการระดมสรรพกำลังจากชุมชนมาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสมพงษ์ โศภณ (2544 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การบริหารงานควรเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้เกี่ยวข้อง ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานและการทำงานเป็นทีม

1.4 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินแต่ละมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ที่ข้าราชการครูให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ นำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วิเคราะห์จุดเด่นจุดที่ควรพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปมากที่สุด สอดคล้องกรมสามัญศึกษา (2540 : 12 – 13) ที่กล่าวว่า การนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานแต่ละระดับทางโรงเรียนจะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจ คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนจะต้องวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการที่จะพัฒนาร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน เพื่อกำหนดทิศทางการทำงาน (แผนงาน โรงเรียน)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้นำไปเป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง และให้คำแนะนำ ปรีกษา เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน ควรมีการประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานปกติ การดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมรวมทั้งผู้บริหารควรกำกับให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้และเก็บชิ้นงานหรือหลักฐานเพื่อรองรับการตรวจสอบ

1.2 ด้านการดำเนินการตามแผน บุคลากรควรตระหนักว่างานประกันคุณภาพไม่ใช่เรื่องใหม่ไม่ใช่เป็นการเพิ่มภาระ แต่เป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานประจำที่ทุกคนเคยทำอยู่แล้วให้เป็นระบบที่ชัดเจน เป็นงานปกติของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณจัดตั้งอำนาจความสะดวกให้เหมาะสมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 ด้านการตรวจสอบการประเมินผล ควรนำผลการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนมาวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนว่า 1) มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ 2) ตัวแผนการมีความเหมาะสมหรือไม่ โดยมีการวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมินอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ควรมีการวางแผนการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง หาสาเหตุของปัญหา และแนวทางพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2.2 ควรศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

_____. (2543). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2543). สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค .

_____. (2542). ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชวนพิมพ์.

จินตนา เกิดเหมาะ. (2550). การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.school.net.th> (25/09/2550)

ทดสอบทางการศึกษา , สำนักงาน . (2542). การประกันคุณภาพสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์และสุชาติ กิจพิทักษ์ .(2546). ชุดฝึกอบรมครูการประกันคุณภาพการศึกษา

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://area.ge.go.th/phayao1/data/b04.doc> (3/10/2550)

เพ็ญศรี การะเกด. (2545). การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานครในเขตบางแค. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต :

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

เพ็ญศรี คชศิลา. (2543). การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐาน

โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพรัช อรรถกามานนท์.(2545). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ :

สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา.

ภิรมย์ โชติแดง .(2544). ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร

บุวลักษณ์ ทองเกิด. (2546). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) , สำนักงาน . (2547). รายงานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นครปฐม :
โรงเรียนแหลมบัววิทยา

_____. (2544). ระบบการ ประกัน คุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

วัชรระ เจริญรัตน์. (2547). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
เทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

วารินทร์ สีนสูงสุด. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษา : ISO 9000 ธรรมเนียมสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : สยามมิตรการพิมพ์.

วิชากร, กรม . (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ :
คุรุสภา.

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2541). คุณภาพคือความอยู่รอด กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย- ญี่ปุ่น)

สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์. (2542). “การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน.”วารสารปฏิรูป
การศึกษา. 1 (กุมภาพันธ์).

_____. (2541).แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. (เอกสารจัดสำเนา).

สมนา สุวรรณทิ .(2545). ศึกษาสภาพการปฏิบัติและปัญหาด้านกระบวนการการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาอาชีพ กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สมพงษ์ โลกเปื้อย. (2544). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอกโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา , สถาบัน . (2543). แนวทางการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ :
สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

- สงบ ลักษณะ. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพ. (เอกสารอัดสำเนา)
- สุรีย์ ทองหล่อ. (2548) . ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สามัญศึกษา , กรม . (2542) . แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.เอกสารชุด
วิชาการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม 2 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุรสภา.
- _____. (2540) . คู่มือการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน. อุดรธานี : เสมาธรรม.
- ลีปนันท เกตุทัต และคนอื่นๆ. (2540). ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สุริยา มะ โยสี. (2544). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แหลมบัววิทยา, โรงเรียน. (2549).รายงานการประเมินตนเอง (Self Study Report) ปีการศึกษา
2549. นครปฐม : โรงเรียนแหลมบัววิทยา
- อาวุธ เคนแสนโคตร. (2544) . ศึกษาการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Burridge , E., and Ribbins, P.(1995). Promoting Improvement in Shools : Apects of Quality in
Brmongham. In P. Ribbins and E.Burridge (eds.) Improving
Education : Promoting Quality in Shools. Pp. 191-217. London : Cassell.
- Deming , W.E.(1986). Out of the Crisis. Cambridge : Massaschnsetts Institute of Technology
- Dunlap,Albert Vernon. (1988). “The Relationship Between Supervisory Treatment, Certain
Contextual Variables, and Successful Outcomes in Effective Teachers,” **Dissertation
Abstracts International**. 48(2) : 2038-A : February
- Wiles ,Kimball .(1983) . Supervision for Between Schools. 2nd ed. Englewood Clifts, New Jersey :
Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ธีรพงษ์ ศรีโพธิ์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
2. ดร.สันทนา พูลพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครปฐม เขต 2
3. นายประทีป สายเสน ผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม

ที่ ศธ.0564.11/1503

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

26 กันยายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำภาคินพนธ์

เรียน คร.ธีรพงษ์ ศรีโพธิ์ (ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำภาคินพนธ์เรื่อง "ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคินพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมฤต ดาวรภิข ประธานกรรมการ
2. อ.ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการ

ในการทำภาคินพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตราฤทธิ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/1504

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

26 กันยายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำภาคินิพนธ์

เรียน คร.ต้นทนา พูลพัฒน์ (ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนงคราญ ขุนอภิชาติ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำภาคินิพนธ์เรื่อง "ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคินิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมฤต ถาวรกิจ ประธานกรรมการ
2. อ.ทวีศักดิ์ จงประดิษฐ์เกียรติ กรรมการ

ในการทำภาคินิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตราวุธ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศบ.0564.11/1505

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

26 กันยายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำภาคินิพนธ์

เรียน นายประทีป สายเสน (ผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนงคราญ ชูอภิชาติ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำภาคินิพนธ์เรื่อง "ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคินิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมฤต ถาวรกิจ ประธานกรรมการ
2. อ.ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการ

ในการทำภาคินิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตราฤทธิ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

.....

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา คำตอบที่แท้จริงของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะสรุปออกมาในภาพรวมจะไม่มีผลกระทบต่อด่วนท่านแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ โดยพิจารณาจากสภาพจริงของการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาท่านให้มากที่สุด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามคืน ภายในวันที่..... กันยายน 2550

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ถูก ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ 1) ผู้บริหาร

☐ 2) ครูผู้สอน

3. อายุ

☐ 1) 31 - 40 ปี

☐ 2) 41- 50 ปี

☐ 3) 51 - 60 ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

☐ 1) ปริญญาตรี

☐ 2) ปริญญาโท

5. ประสบการณ์การปฏิบัติราชการ

☐ 1) น้อยกว่า 5 ปี

☐ 2) 5-10 ปี

☐ 3) 11-15 ปี

☐ 4) 16 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการดำเนินการ ข้อละ 1 ระดับ

ข้อ	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผน (P)						
1.	มีการจัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา					
2.	มีการส่งเสริมให้คณะครูเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพร้อมที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา					
3.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน					
4.	มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความรู้ ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล					
5.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ					
6.	มีการจัดหาเอกสารและสื่อ เพื่อให้ความรู้และทักษะแก่กรรมการในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน					
7.	มีการชี้แจง ทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการแก่กรรมการทุกคนในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน					
8.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายการศึกษาหรือมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					

ข้อ	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา	ระดับการดำเนินการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
9.	มีการจัดทำข้อมูล สารสนเทศ เพื่อนำไปเป็นข้อมูล พื้นฐานในการวางแผนกำหนดมาตรฐานการศึกษา					
10.	มีการกำหนดเป้าหมายการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน					
11.	มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการศึกษาของ โรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของคณะครูนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน					
12.	มีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของคณะครูและ คณะกรรมการสถานศึกษา					
13.	มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน โรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของคณะครูและ คณะกรรมการสถานศึกษา					
14.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้ สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ ในธรรมนูญโรงเรียน					
15.	มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานและมอบหมาย งานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผน					
16.	มีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับและติดตามการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน					
ด้านการดำเนินการตามแผน (D)						
1.	มีการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกและสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ					

ข้อ	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
2..	มีการจัดแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา					
3.	มีการส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ ผักอบรม เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเอง และทีมงานอย่างต่อเนื่อง					
4.	มีการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญ โรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดย เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคน					
5.	มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็น ระบบ					
6.	มีการกำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริม ให้มีการดำเนินงานตามแผน					
7.	มีการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
ด้านการตรวจสอบ การประเมินผล (C)						
1.	มีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน					
2.	มีการชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน และคณะกรรมการ					
3.	มีการสร้างเครื่องมือการตรวจสอบ ประเมินผล การ ปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและคณะกรรมการ					
4..	มีการให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบติดตามและประเมินผล					

ข้อ	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
5.	มีการดำเนินการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน					
6.	มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานตามแผน					
7.	มีการนำผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามแผนมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้					
ด้านการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงพัฒนา (A)						
1.	มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผน มาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร					
2.	มีการวางแผนการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง หาสาเหตุของปัญหาและ แนวทางแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย					
3.	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงคุณภาพ ความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน					
4.	มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจากการ ประเมินตามมาตรฐานโรงเรียน					
5.	มีการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้					
6.	มีคณะกรรมการร่วมกันจัดทำรายงานการประเมิน ตนเองของโรงเรียน					
7.	มีการเขียนรายงานการดำเนินงานการประเมินตาม มาตรฐานและการพัฒนาโรงเรียนในอนาคต					
8.	มีการเขียนรายงานผลการประเมินแต่ละมาตรฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ					

ข้อ	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนแหลมบัววิทยา	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
9.	มีการเขียนรายงานสะท้อนภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและตรงตามความเป็นจริง					
10.	มีการเสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน					

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อที่ท่านคิดว่าจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนท่าน ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. ด้านการวางแผน (P) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดประชุมชี้แจงแก่คณะครูให้เห็นความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษา
- ☐ 2. ส่งเสริมให้คณะครูได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
- ☐ 3. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
- ☐ 4. มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร
- ☐ 5. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ☐ 6. จัดงบประมาณหน้าที่และจัดหาเอกสารและสื่อ เพื่อให้ความรู้และทักษะแก่กรรมการในการดำเนินงาน
- ☐ 7. กำหนดเป้าหมายการศึกษา / มาตรฐานการศึกษา โดยศึกษาจากสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน
- ☐ 8. คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น
- ☐ 9. ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกำหนด มาตรฐานการศึกษา
- ☐ 10. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน

- ☐ 11. กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและมอบหมายงานให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตามแผน
- ☐ 12. จัดทำแผนการนิเทศ กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน
- ☐ 13. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านการดำเนินการตามแผน (D) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดตั้งอำนาจความสะดวก แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ☐ 2. ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ ฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมงาน
- ☐ 3. เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคนในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ 4. จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
- ☐ 5. กำกับ ติดตามและดูแลเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน
- ☐ 6. มีการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- ☐ 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. กำหนดแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนอย่างชัดเจน
- ☐ 2. ชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบประเมินผล สร้างเครื่องมือการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน
- ☐ 3. บุคลากรทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ☐ 4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
- ☐ 5. นำผลการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ☐ 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา (A) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. นำผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
- ☐ 2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป
- ☐ 3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลจากการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียนเพื่อบ่งบอกถึงคุณภาพ ความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน
- ☐ 4. วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้
- ☐ 5. มีคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน
- ☐ 6. ควรเขียนรายงานการดำเนินการประเมินตามมาตรฐานและการพัฒนาสถานศึกษา ในอนาคต
- ☐ 7. เขียนรายงานการประเมินแต่ละมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ
- ☐ 8. เขียนรายงานสะท้อนภาพการปฏิบัติงานบุคลากรในโรงเรียนอย่างชัดเจนและตรงตามความเป็นจริง
- ☐ 9. เสนอรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน
- ☐ 10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

วันที่ ๒๐ ก.ย. ๕๐
เวลา ๑๐.๐๐ น.

โรงเรียนแหลมบัววิทยา

ตำบลแหลมบัว อำเภอนครชัยศรี

จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๒๐

ที่ศธ ๐๔๐๕๕.๐๔๐/ ๓๕๘

๕ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำภาคินพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย นางสาวนงศราญ ชุนอภิชาติ ตำแหน่ง ครู อันดับ กศ.๒ โรงเรียนแหลมบัววิทยา กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำภาคินพนธ์ เรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ในการทำภาคินพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ (แบบสอบถาม) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น จึงขอลความอนุเคราะห์จากบุคลากร โรงเรียนของท่านตอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประทีป สายแสน)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนแหลมบัววิทยา

กลุ่มบริหารทั่วไป

โทรศัพท์ ๐-๓๔๒๐-๘๕๒๓ ต่อ ๑๑๑

โทรสาร ๐-๓๔๒๐-๘๕๒๔

ผู้อำนวยการ

เพื่อโปรดทราบ

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ที่ / ๒๕๕๐ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำภาคนิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมบัววิทยา

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ. ๒ ซึ่งได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียนศึกษาคณะระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ขณะนี้กำลังทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จึงขออนุญาตเก็บข้อมูลกับข้าราชการครูในโรงเรียนแหลมบัววิทยา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น ๒๕ คน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการทำภาคนิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณาอนุญาต

(นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ)

ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ. ๒

(Signature)
๒๒/๙/๕๐
๒๒/๙/๕๐

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ	นางสาวนงคราญ ชุนอภิชาติ
วันเดือนปีเกิด	18 มีนาคม 2506
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	51 หมู่ 2 ตำบลจี้วราช อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	- ม.ศ. 3 โรงเรียนจี้วราชบุญมีรังสฤษฎ์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม - ม.ศ.5 โรงเรียนสตรีวัดระฆัง กรุงเทพมหานคร - ปริญญาตรี ศีลศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ) วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติการรับราชการ	
ปี 2535 - 2538	โรงเรียนศรีรัศมิ์ราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี
ปี 2539 – ปัจจุบัน	โรงเรียนแหลมบัววิทยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม